Lietas Nr. 130068716
Lietas arhīva Nr. 1-0687-16/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 13.decembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese I.Millere
rakstveida procesā izskatīja akciju sabiedrības "/Nosaukums/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, sūdzību par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 29.aprīļa lēmumu Nr.6-apk, administratīvā pārkāpuma lietas materiālus.

Aprakstošā daļa

2016.gada 7.janvārī attiecībā pret akciju sabiedrību (turpmāk – AS) "/Nosaukums/" (turpmāk – Altum) sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols RA Nr.205984 (turpmāk – Protokols) par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 175.^{9} pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

2016.gada 28.janvārī ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk - PTAC) Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītāja /pers. A/ lēmumu Nr.E03-PTU-F309-3 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) nolemts uzlikt Altum naudas sodu 4000 *euro* par LAPK 175.^{9} pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu.

Sākotnējo lēmumu Altum pārsūdzēja PTAC.

2016.gada 29.aprīlī ar PTAC lēmumu Nr.6-apk (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, Altum sūdzība noraidīta.

2016.gada 20.jūnijā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta Altum sūdzība par Lēmumu.

Sūdzībā norādīts, ka Sākotnējais lēmums, tāpat kā Lēmums ir prettiesisks, jo augstāka iestāde (PTAC direktore) joprojām nav novērsusi, tātad ir atzinusi par pareizu iestādes lēmumā norādīto, ka "pieņemto lēmumu, saskaņā ar LAPK 279.panta pirmo un trešo daļu un 281.pantu, Asociācijai (... Sākotnējā lēmumā neidentificējama organizācija!?) ir tiesības pārsūdzēt desmit darba dienu laikā no pilna lēmuma paziņošanas dienas, sūdzību iesniedzot PTAC direktoram /adrese/". No minētā izriet, ka PTAC mērķis ir bijis Altum prettiesiski liegt tiesības iesniegt sūdzību - pārsūdzēt Sākotnējo lēmumu, jo PTAC jeb Iestāde ir lēmumā prettiesiski norādījusi, ka "pieņemto lēmumu .... ir tiesības pārsūdzēt Asociācijai", subjektam, kurš acīmredzami ir zināms tikai PTAC jeb Iestādei, jo no Sākotnējā lēmuma satura nevar pat identificēt šādu personu.

Tāpat Lēmums ir nepamatots, jo ar Lēmuma [8] punktu nepareizi atzīts par pareizu esam Sākotnējā lēmumā prettiesiski norādītais, ka sūdzība iesniedzama "PTAC direktoram /adrese/", jo PTAC direktors vienlaicīgi esot "augstāka iestāde", atbilstoši LAPK 238.panta ceturtajai daļai, ir arī persona, kura ir tiesīga PTAC vārdā izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu un uzlikt administratīvos sodus PTAC jeb Iestādes vārdā, vienlaicīgi ir arī persona, kas no PTAC puses jau ir piedalījusies un ņēmusi aktīvu dalību administratīvās lietas izskatīšanā Iestādē - 07.12.2015 PTAC direktore /pers. C/ ir pieņēmusi lēmumu Nr.3.3.-7-F-309/8950 "Par administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas atlikšanu", kā arī saskaņā ar kuras pilnvarojumu un kuras norādījumiem Sākotnējo lēmumu "Par administratīvā soda uzlikšanu" ir pieņēmis PTAC Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs /pers. A/. Arī Lēmumā norādītā tiešā izpildītāja – Sākotnējā lēmuma par lēmumu sastādītāja /pers. F/ (PTAC Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas galvenā jurisconsulte) ir persona, kas piedalījusies 07.12.2015 PTAC direktores pieņemtā lēmuma Nr.3.3.-7-F-309/8950 sagatavošanā (pieņemšanā), kā arī ņēma aktīvu dalību administratīvās lietas sākotnējā izskatīšanā - piedalījās pie 2016.gada 7.janvāra Protokola sastādīšanas, lai gan protokolā tas rakstiski nav fiksēts.

2016.gada 28.janvārī PTAC, kuras vārdā rīkojās Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs /pers. A/ un, kā jau norādīja, - piedaloties arī PTAC Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas galvenajai juriskonsultei /pers. F/, abi kopā izskatījuši administratīvo pārkāpuma lietu, ar Sākotnējo lēmumu, pamatojoties uz LAPK 9.panta pirmo daļu, 14.^{1}, 22., 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 175.^{9}, 215.^{4}, 272., 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, nolēma uzlikt Altum naudas sodu 4000 *euro* apmērā.

Altum pārsūdzēja minēto Sākotnējo lēmumu, uzskatot to par nelikumīgu un nepamatotu, jo saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta pirmo daļu, - PTAC ir Ekonomikas ministrijas padotībā, kas tiek īstenota pārraudzības formā (atbilstoši 2006.gada 1.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.632 „Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums" 1.punktam, - PTAC ir ekonomikas ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde).

LAPK 215.^{4} panta noteikumi nosaka, ka PTAC izskata šā kodeksa 155.panta piektajā un sestajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas tajos gadījumos, kad kontroli veikušas un administratīvo pārkāpumu protokolu par minētajiem pārkāpumiem sastādījušas centra amatpersonas, kā arī 90.panta pirmajā, trešajā, ceturtajā, piektajā, sestajā un septītajā daļā, 99., 155.^{5}, 155.^{10}, 155.^{11}, 155.^{14} (izņemot tā ceturto un piekto daļu), 155.^{17} un 156.^{6} pantā, 166.^{2} pantā (lietās par kreditēšanas pakalpojumu sniegšanu patērētājam), 166.^{9} panta trešajā un ceturtajā daļā, 166.^{10} un 166.^{11} pantā, 166.^{12}panta pirmajā daļā, 166.^{15} panta pirmajā un piektajā daļā, 175.^{9} un 204.^{14} pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas.

Izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus PTAC vārdā ir tiesīgi PTAC direktors un viņa vietnieki, kā arī PTAC direktora pilnvarotas amatpersonas.

Tas nozīmē, ka izskatījis administratīvo pārkāpuma lietu PTAC jeb Iestādes Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs /pers. A/ ar Sākotnējo lēmumu ir uzlicis sodu "PTAC vārdā" un tikai, un tāpēc ir nepamatoti Sākotnējā lēmumā norādīts, ka sūdzība to pārsūdzot, ir iesniedzama "PTAC direktoram, /adrese/", jo LAPK 279.pants (Institūcijas (amatpersonas) lēmuma pārsūdzēšana augstākā iestādē) nosaka, ka administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto institūcijas (amatpersonas) lēmumu var pārsūdzēt augstākā iestādē persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, un cietušais, kā arī aizskartais mantas īpašnieks — daļā par savu mantu. Ja augstākas iestādes nav, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā.

Lēmums ir prettiesisks un nepareizs, jo ne LAPK, ne kāds cits normatīvais akts Latvijas Republikā, neparedz, ka PTAC jeb Iestādes vārdā uzliktu administratīvo sodu ir jāpārsūdz šī paša PTAC jeb Iestādes direktoram, tikai tāpēc, ka PTAC jeb Iestādes vārdā sodu ir uzlikusi PTAC direktora

pilnvarota amatpersona (Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs /pers. A/). Šādi prettiesiski ir radīta situāciju, ka pārsūdzību izskata tas pats PTAC jeb Iestāde, kuras vārdā tagad rīkojas "PTAC direktors", kura tiešā vai netiešā pakļautībā atrodas PTAC jeb Iestādes amatpersona - Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs /pers. A/, kurš, tāpat kā PTAC amatpersona - PTAC direktors, abi nav subjekti, kurām ir tiesības savā - amatpersonas vārdā uzlikt administratīvo sodu. Gan PTAC jeb Iestādes direktors, gan PTAC jeb Iestādes direktora vietnieks vai direktora pilnvarota amatpersona (konkr. gadījumā - Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs /pers. A/), atbilstoši LAPK 215.^{4} panta noteikumiem, ir tiesīgi izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus tikai PTAC vārdā, bet atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta desmitajai^{1} daļai, uz kuru ir atsauce arī Lēmumā, PTAC lēmumus var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā, kādēļ ir nepamatoti arī Lēmumā [8.2.] punktā izdarītie secinājumi, jo ar nolikumu izveidota iestādes ierēdņu hierarhijas shēma nevar grozīt likumā noteikto kārtību un pamatprincipu, ka administratīvo sodu uzliek tikai un vienīgi PTAC vārdā, un tas nav atsevišķas PTAC amatpersonas (direktora, direktora vietnieka vai direktora pilnvarotas personas) uzlikts administratīvais sods, bet PTAC vārdā uzlikts administratīvais sods. Kārtībā kādā tiek pārsūdzēti PTAC vārdā uzlikti administratīvie sodi nedrīkst mainīties un būt atkarīga no tā, kura amatpersona ir PTAC vārdā piemērojusi šo sodu, jo tad veidojas situācija, ka gadījumā, ja PTAC direktors pats ir piedalījies pie šī soda sākotnējās piemērošanas - pieņēmis lēmumu, kāda neapšaubāmi ir likumā viņam piešķirta funkcija, personai pret kuru šāds sods piemērots būtu par vienu pārsūdzības instanci mazāk, nekā šajā gadījumā ir Altum, kas ir prettiesiski, jo ir radīta viena ārpus likuma PTAC hierarhijā esoša pārsūdzības instance, kur vienas un tās pašas amatpersonas piedalās un pieņem lēmumus, gan sākotnējā administratīvā lietā, gan izskatot sūdzību par Sākotnējā lēmumu šajā administratīvajā lietā un pieņemot Lēmumu.

PTAC jeb Iestāde pieņemot Lēmumu un Sākotnējā lēmumu, ir pārkāpusi valsts pārvaldes pamatprincipus, pret personu piemērojis nelikumīgu, nepamatotu un netaisnīgu sodu. Uzliktais administratīvais sods ir prettiesisks, jo PTAC jeb Iestāde nav ievērojis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta noteikumus, pārkāpjot sev piešķirtas administratīvi procesuālas tiesības.

Lēmumā PTAC direktore ir pilnībā ignorējusi sūdzībā aprakstīto Altum motivāciju un Lēmuma [10] punktā ir nepamatoti norādījusi, ka 2009.gada 12.februāra PTAC pieņemtais lēmums par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem 9-lg, turpmāk tekstā - Lēmums Nr.9-lg, "pēc savas juridiskās nozīmes ir uzskatāms par patērētāju kolektīvo interešu lēmumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punkta izpratnē", kas bez visa pārējā ir uz neko nepamatots, lietas faktiskos apstākļus sagrozošs un nepatiess PTAC apgalvojums.

PTAC Lēmuma ([10]punktā) nav vērtēts, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta desmito daļu, PTAC piemēro par attiecīgo pārkāpumu paredzēto administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā, tikai pēc tam, kad PTAC, pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punkta noteikumiem un tikai gadījumā, ja konstatēts patērētāju tiesību pārkāpums, kas skar patērētāju individuālās vai grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses), un tas var radīt kaitējumu vai zaudējumus atsevišķa patērētāja tiesībām, ir pieņēmis lēmumu, ar kuru uzdevis ražotājam, pārdevējam vai pakalpojumu sniedzējam izbeigt pārkāpumu un veikt noteiktas darbības tā ietekmes novēršanai, un kurā PTAC nosaka termiņu šo darbību izpildei. Bez tam, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 3.punktu, pieņemto lēmumu PTAC ir tiesības daļēji vai pilnībā publicēt laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (ar publicēšanu saistītos izdevumus sedz ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs).

Šādu lēmumu ne šajā lietā, ne citur attiecībā pret /pers. K/ jeb Iestāde nav pieņēmis, līdz ar ko Altum nebija iespējams veikt darbības PTAC noteiktā termiņā, kas noteiktas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta desmitajā daļā, - līdz PTAC noteiktā termiņa beigām ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam jāinformē PTAC par noteikto darbību izpildi. Altum nebija zināms, ka viņa darbībās ir saskatīts patērētāju kolektīvo tiesību pārkāpums, kas varētu radīt kaitējumu vai zaudējumus patērētāju kopuma vai atsevišķa patērētāja tiesībām, kā arī Lēmumā Nr.9-lg nebija PTAC noteikts termiņš šādu darbību izpildei. To, ka PTAC jeb Iestādes 2009.gada 12.februāra lēmums par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg nav patērētāju kolektīvo interešu lēmums, ir atzinusi arī tiesa, sk. tiesu praksi - Jelgavas tiesas 2010.gada 23.decembra lēmums (lieta Nr.3-12/5199), kas iesniegts PTAC jeb Iestādei citā administratīvajā lietā Nr.EO3-RIG-280, kur konstatēts, ka patērētāja atsauce uz PTAC jeb Iestādes 2009.gada 12.februāra lēmumu par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg, norādot, ka tas ir patērētāju kolektīvo interešu lēmums pret valsts akciju sabiedrību „Latvijas Hipotēku un zemes banka" par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem, ir kļūdaina, jo „minētais lēmums ir pieņemts attiecībā pret konkrētiem pieteikuma iesniedzējiem PTAC, nevis attiecībā uz kolektīvām interesēm". Šādos apstākļos nākas konstatēt, ka PTAC sevi nostāda, ja ne "augstāk par dievu", tad augstāk par tiesu gan.

Sūdzībā norādīts, ka tikai tad, ja līdz PTAC jeb Iestādes noteiktā termiņa beigām, Altum (tobrīd - valsts akciju sabiedrībai „Latvijas Hipotēku un zemes banka") PTAC jeb Iestādes noteiktās darbības nebūtu izpildījis vai nebūtu informējis PTAC jeb Iestādi par to izpildi, PTAC būtu tiesīgs, pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punkta un (asotās^{1}) daļas noteikumiem pieņemt patērētāju kolektīvo interešu lēmumu, kura neizpildes gadījumā, savukārt, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta desmito daļu būtu tiesīgs piemērot par attiecīgo pārkāpumu paredzēto administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.

Kā to atzinusi tiesa, PTAC jeb Iestādes Lēmums Nr.9-lg (2009.gada 12.februāra lēmums par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg), nav lēmums, kas pieņemts attiecībā uz patērētāju kolektīvo interesēm, un Altum (tobrīd - valsts akciju sabiedrība „Latvijas Hipotēku un zemes banka") nekad nav noliegusi, ka ir izpildījusi visu šī Lēmuma Nr.9-lg 1. un 2.punktā norādīto, bet nekad nevar un nav varējusi izpildīt šī Lēmuma Nr.9-lg 3.daļā norādīto, jo šajā daļā Lēmums Nr.9-lg ir prettiesisks un neizpildāms, vai juridiskā valodā runājot, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 74.panta pirmās daļas 4.punktam, tas pieprasa no adresāta rīcību, kas faktiski nav iespējama.

PTAC jeb Iestādes Lēmumu Nr.9-lg (2009.gada 12.februāra lēmumu par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg) nav patērētāju kolektīvo interešu lēmums, jo tas lēmumā nekur nav norādīts, un tas, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 70.pantu vairs nav spēkā, sakarā ar to, ka tas ir izpildīts.

Lēmumā nav vērtēts - ir noklusēts, ka saistībā ar PTAC jeb Iestādes Lēmumu Nr.9-lg (2009.gada 12.februāra lēmumu par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg), PTAC jeb Iestāde nekad nav pieņēmis tam sekojošo, jeb pareizāk būtu teikt saistībā ar lēmuma neizpildei sekojošu, uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu pamatotu lēmumu. Šāds, uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punkta noteikumiem balstīts patērētāju kolektīvo interešu lēmums PTAC jeb Iestādē nekad nav pieņemts, līdz ar ko var atzīt, ka PTAC jeb Iestādes Lēmums Nr.9-lg (2009.gada 12.februāra lēmums par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg) ir izpildīts. Tikai gadījumā, ja PTAC jeb Iestāde būtu konstatējis PTAC jeb Iestādes 2009.gada 12.februāra lēmuma par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg neizpildi no Altum (tobrīd - valsts akciju sabiedrības „Latvijas Hipotēku un zemes banka") puses, un PTAC jeb Iestāde aizstāvot patērētāju kolektīvās intereses būtu attiecībā pret Altum (tobrīd - valsts akciju sabiedrībai „Latvijas Hipotēku un zemes banka") pieņēmis lēmumu, kas ir pamatots uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu, un Altum (tobrīd - valsts akciju sabiedrībai „Latvijas Hipotēku un zemes banka") būtu to nepildījusi, būtu iespējams piemērot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās ' daļas un desmitās daļas noteikumus, piemērojot arī par attiecīgo pārkāpumu paredzētos administratīvos sodu likumā noteiktajā kārtībā. Diemžēl PTAC visus šos tiesiskos aspektus ignorē, un PTAC pieņemtam Lēmumam Nr.9-lg pats piedēvē prettiesiski pārdabiskas sekas, kas neizriet ne no šī Lēmuma Nr.9-lg tiesiskā pamatojuma, ne neizpildāmā satura (Lēmumu Nr.9-lg 3.punkts).

PTAC jeb Lēmums, tāpat kā Sākotnējais lēmums, nav arī objektīvs un pamatots, jo lietas faktiskie apstākļi nav vērtēti vai ir ignorēti (sk. Lēmuma

[11.] punkts). PTAC jeb Iestāde pieņemot Lēmumu, tāpat kā Sākotnējo lēmumu, nav ņēmusi vērā apstākļus uz kuriem Altum norādījusi sūdzībā un iepriekš paskaidrojumos rakstveida viedoklī, un proti par to, ka tiesiskie apstākļi un tiesiskā doma, piemērojot attiecībā pret patērētājiem tiesību normas, kas ļauj strīdus ar patērētājiem skatīt šķīrējtiesā, Latvijas valstī ir mainījušies.

PTAC jeb Iestādes izdarītie secinājumi Lēmumā ([11] un [12] punktā), tāpat kā Sāotnējā lēmumā izdarītie secinājumi, ir pretrunā ar Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas 2015.gada 9.septembra spriedumā izdarītiem secinājumiem par konkrētā patērētāja /pers. P/ kā patērētāja tiesību ievērošanu un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) izdarītajiem secinājumiem un lietas apstākļu vērtējumu. Lēmuma [11] punktā nav vērtēts apstāklis, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumu (lieta Nr.3-12/0276/20) ir apmierināts Altum pieteikums un izsniegts izpildu raksts Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas 2015.gada 9.septembra sprieduma lietā Nr. 185/2105 piespiedu izpildei.

Lēmuma [12.1] punktā, ignorējot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmuma (lieta Nr.3-12/0276/20) motivāciju un to, ka vispārējās jurisdikcijas tiesa ir izvērtējusi visus apstākļus attiecībā uz /pers. R/ kā patērētāja tiesībām, - arī iespējamo viņas kā patērētāja tiesību aizskārumu, t.sk. ņemot vērā arī 2015.gada 8.oktobra iesniegumu PTAC jeb Iestādei, un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) bez visa pārējā ir atzinusi, ka "... parādniecei šķīrējtiesā tikušas nodrošinātas procesuālās tiesības, tādas kā tiesības uz pušu līdztiesību, tiesas neatkarību, iespēju tikt uzklausītam u.c, kā arī citas tiesības, ko parādniekiem paredz Patērētāju tiesību aizsardzības likums. Pie šādiem apstākļiem nav pamata secināt, ka ir pārkāptas parādnieku kā patērētāju tiesības", PTAC nepamatoti norāda, ka "Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2015.gada 7.decembra lēmums (lieta Nr.3-12/0276/20) ir nolēmums par izpildu raksta izdošanu, bet nevis civiltiesiskā strīda izskatīšana pēc būtības. Konkrēto nolēmumu PTAC lietas izskatīšanas ietvaros nevar vērtēt kā nozīmīgu judikatūru, kas būtu izmantojama iestādes praksē un kas būtu nozīmīgs tiesiskās domas par patērētāju tiesību aizsardzību veidošanai un tālāk attīstībai". Šāds PTAC viedoklis vēlreiz tikai apstiprina jau minēto, ka PTAC sevi nostāda ārpus un augstāk par visiem pārējiem, visnotaļ augstāk par Latvijas Republikas tiesu.

Šādu PTAC jeb Iestādes viedokli nevar vērtēt savādāk kā klaju Latvijas tiesas ignoranci, kas iespējams apstiprina aizdomas, ka PTAC jeb Iestāde šajā lietā atrodas interešu konfliktā vai korumpētā stāvoklī, jo PTAC jeb Iestāde nav lietā vērtējusi apstākli, ka /pers. U/ pilnvarotā persona /pers. V/, kas pārstāvēja /pers. U/ šķīrējtiesā un acīmredzot ir sastādījis /pers. U/ iesniegumu PTAC, ir bijis PTAC jeb Iestādes darbinieks. Šādas aizdomas apstiprina iepriekš PTAC jeb Iestādes pieņemti lēmumi citās lietās, kur pēc administratīvā pārkāpuma lietas ierosināšanas, - vēlāk konstatējot faktu, ka Latvijas tiesa ir izsniegusi izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei, tika nekavējoties izbeigta administratīvā tiesvedība (pierādījumu par šiem gadījumiem tiks pievienoti sūdzībai vēlāk, jo pārsūdzības īsā termiņa dēļ, tos šobrīd nav iespējams pievienot lietai). Savādāk šādu atšķirīgas attieksmes paušanu un Latvijas tiesas atsevišķa lēmuma ignoranci no PTAC amatpersonu puses nav iespējams klasificēt.

Lēmumā PTAC nav vērtējis būtiskus lietas apstākļus. Šķīrējtiesas spriedums stājās spēkā 2015. gada 9.septembrī. Šķīrējtiesas sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tika noteikts līdz 2015. gada 9. oktobrim. Ņemot vērā to, ka labprātīgas izpildes termiņā minētais Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas spriedums netika izpildīts, Altum vērsās Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā ar lūgumu izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei. Par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā iesniegto pieteikumu parādniece /pers. P/, likumā noteiktā kārtībā sniedza paskaidrojumus, norādot uz to, ka ir atzīstama par patērētāju, kā arī to, ka starp Altum un parādnieci /pers. P/ noslēgtajā līgumā iekļauti negodīgi līguma noteikumi, līdz ar ko minētās lietas izskatīšana neesot pakļaujama izskatīšanai šķīrējtiesā. /pers. P/ norādīja uz PTAC jeb Iestādes lēmumos ietvertajiem atzinumiem, ka līguma punktos iekļautā šķīrējtiesas klauzula ierobežo patērētāja tiesības vērsties tiesā un ierobežo patērētāja izvēles brīvību izvēlēties tiesību sargājošo iestādi. Ņemot vērā minēto /pers. P/ lūdza noraidīt pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu, lai neveidotos prakse, ka, neskatoties uz tiesu un PTAC jeb Iestādes praksi, par šķīrējtiesu klauzulas prettiesisko dabu patērētāju līgumos aizdevēji saņem izpildrakstus par šķīrējtiesas nolēmumiem.

PTAC jeb Iestāde ne izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ne taisot Sākotnējo lēmumu, ne taisot Lēmumu nav ņēmusi vērā, ka tiesā, iebilstot pret parādnieces - /pers. P/ sniegtajiem paskaidrojumiem, Altum norādīja, ka nepiekrīt /pers. P/ paskaidrojumos norādītajam apgalvojumam, ka pirms šķīrējtiesas procesa uzsākšanas ar viņu nav mēģināts sazināties. 2012. gada 31. augustā Altum ir sūtījusi parādniecei /pers. P/ brīdinājumu uz adresi, kas arī šobrīd ir parādnieces /pers. P/ deklarētā dzīvesvietas adrese, taču /pers. P/ (Ločmele) uz to nereaģēja - nedz veicot kādu maksājumu parāda atmaksai, nedz arī sniedzot informāciju par kavējumu iemesliem vai jebkādu citu informāciju, kas liecinātu par ieinteresētību saistību izpildē. Tāpat parādniece /pers. P/ tika informēta par iespējamo nepieciešamību vērsties ar prasību par parāda piedziņu Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā, atbilstoši līgumā pielīgtajam. Iebildumi pret Altum kā prasītāja iespējamo vēršanos Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas ar prasību par parāda piedziņu, no /pers. P/ netika saņemti. Altum nav pienākums meklēt parādniekus un lūgt parāda samaksu. Ar 2008. gada 3. septembra Līgumu par kredītlimita/ overdrafta izmantošanu uzņēmuma darbiniekam Nr. 157984001/OU saistības uzņēmās ne vien Altum, bet arī parādniece /pers. P/. Altum izsniedzot overdraftu no līguma izrietošās saistības izpildīja, savukārt parādniece /pers. P/ savas saistības nav pildījusi un maksājumus aizdevuma atmaksai nav veikusi.

Neskatoties uz to, ka parādniece - /pers. P/ savas no 2008.gada 3.septembra Līguma par kredītlimita/ overdrafta izmantošanu uzņēmuma darbiniekam Nr. 157984001/OU izrietošās saistības nav pildījusi vispār, Altum šķīrējtiesai lūdza piedzīt tikai pamatparādu EUR 1280,58, nelūdzot piedzīt nedz procentus par aizdevuma izmantošanu, nedz arī līgumsodu par maksājumu kavējumu - kopējais aprēķinātais parāds EUR 1470,19. Savukārt pamatparāda atmaksas pienākums ietverts Civillikuma 1943. pantā, kas paredz, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Tādējādi parādniece /pers. P/ kā patērētājas tiesības netika un nevarēja būt aizskartas.

Nevar piekrist, ka šajā konkrētajā gadījumā parādniecei /pers. P/ būtu tikušas liegtas tiesības uz strīda izskatīšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā, ja tā kopš līguma noslēgšanas 2008. gadā nav izrādījusi ne mazāko interesi par savām saistībām, to apmēru, atmaksas kārtību un termiņiem. Nav izrādījusi vēlmi uzsākt sarunas, lai vienotos par parāda atmaksas kārtību. Un būtiskākais, ka parādniece /pers. P/ nav izteikusi nekādus iebildumus pret 2008. gada 3. septembra Līguma par kredītlimita/ overdrafta izmantošanu uzņēmuma darbiniekam Nr. 157984001/OU noteikumiem vai viņai adresēto brīdinājumu. Tādējādi secināms, ka par 2008. gada 3. septembra Līguma par kredītlimita/ overdrafta izmantošanu uzņēmuma darbiniekam Nr. 157984001/OU noteikumiem, tā spēkā esamību un tajā paredzēto saistību izpildāmību parādniecei /pers. P/ iebildumu nebija. Līdz ar to parādnieces /pers. P/ atsaukšanās uz PTAC jeb Iestādes lēmumiem, kuros vērtēta negodīgu līgumu noteikumu vēršana pret kokrētu patērētāju konkrētajā gadījumā ir pilnīgi nepamatota un vērtējama vien kā apzināta un negodprātīga rīcība, cenšoties izvairīties no uzņemto saistību pildīšanas, bet PTAC jeb Lēmumā un Sākotnējā lēmumā paustās atziņas vērtējamas kā nelabticīgas rīcības, pienākumu un saistību nepildīšanas aicinājums un slavinājums.

PTAC Lēmumā nav vērtējis /pers. P/ negodprātīgu vēršanos PTAC jeb Iestādē, šai sakarā manipulējot ar valsts administratīvajiem resursiem, kam par iemeslu acīmredzami ir tas pats mērķis, - lai izvairītos no savu saistību un ar to saistīto tiesāšanās izdevumu atmaksas, un PTAC ir noklusējis arī apstākli, kā šādās darbībās parādnieci ir pārstāvējis bijušais PTAC jeb Iestādes darbinieks /pers. V/.

Lēmumā nav dots vērtējums apstākļiem, ka tikai pēc prasības celšanas šķīrējtiesā, kas tika izdarīts 2015.gada 10.augustā, šķīrējtiesas procesa laikā -2015.gada 2.septembrī parādniece - /pers. P/ ir veikusi pamatparāda samaksu EUR 1280.58 apmērā, tādejādi atzīstot 2008. gada 3. septembra Līguma par kredītlimita/ overdrafta izmantošanu uzņēmuma darbiniekam Nr. 157984001/OU un pamatparāda apmēra tiesiskumu un pamatotību. Pie apstākļiem, kad parādniece /pers. P/ ar savām darbībām ir atzinusi 2008. gada 3. septembra Līgumu par kredītlimita/ overdrafta izmantošanu uzņēmuma

darbiniekam Nr. 157984001/OU, tā nosacījumus, no tā izrietošās saistības un izpildīšanas pienākumu par pamatotu, vēršanās PTAC jeb Iestādē un atsaukšanās uz PTAC jeb Iestādes lēmumiem, kuros vērtēta negodīgu līgumu noteikumu vēršana pret konkrētiem patērētājiem un konkrētos gadījumos citos tiesiskos apstākļos, ir pilnīgi nepamatota un vērtējama vien kā apzināta un negodprātīga rīcība, cenšoties izvairīties no uzņemto saistību pildīšanas. Tā kā parādniece /pers. P/ savas saistības nepildīja, Altum bija spiesta vērsties šķīrējtiesā savu gan likumā, gan 2008. gada 3. septembra Līgumā par kredītlimita/ overdrafta izmantošanu uzņēmuma darbiniekam Nr. 157984001/OU paredzēto tiesību aizstāvībai. Attiecībā uz parādnieces /pers. P/ atsaukšanos uz PTAC jeb Iestādes lēmumiem un tiesu praksi, jau sūdzībā par Sākotnējo lēmumu, paskaidrojumos un administratīvās lietas izskatīšanā norādīja, ka saskaņā ar tiesību doktrīnā paustajām atziņām, tiesas ņem vērā judikatūru vienīgi tiesību normu piemērošanā. Tas nozīmē, ka izskatot analogu lietu, tiesa ņem vērā attiecīgu normu interpretācijas metodes un paņēmienus, argumentus un motīvus, t.i., tiesību normu piemērošanas pamatojumu, kāds pielietots tās pašas vai citas tiesas nolēmumā. Taču izspriest lietu pēc būtības vienīgi uz kāda cita tiesas nolēmuma pamata, kaut arī pieņemta līdzīgā tiesiskā strīdā, tiesa nevar, pamatojoties uz komentējamā panta sestās daļas noteikumiem. Tiesai jāizspriež lietas vienmēr tikai un vienīgi uz attiecīgu normatīvu aktu pamata, uz kuriem jāatsaucas nolēmuma rezolutīvajā daļā. [..] No komentējamā panta sestās daļas noteikuma izriet tiesas pienākums ņemt vērā judikatūru. Tas tomēr nenozīmē, ka citā tiesas nolēmumā dotais tiesību normu piemērošanas pamatojums ir obligāts tiesai, kas izskata lietu, ja vien likumā vai Latvijas Republikai saistošos starptautiskos līgumos nav noteikts citādi (*sk. Autoru kolektīvs. Prof.K.Torgāna vispārīgajā zinātniskā redakcijā. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006., 23.1pp.*).

Tādejādi PTAC Lēmumā izdarītie secinājumi par patērētāja interešu aizskaršanu ir pretrunā ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) izdarītiem secinājumiem, kas tikai norāda uz necieņu pret Latvijas likumiem un Latvijas tiesu no PTAC puses.

Bez tā, ka PTAC jeb Iestāde nepiekrīt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumam (lieta Nr.3-12/0276/20) un lēmuma motivācijai, PTAC jeb Iestāde savā Lēmumā, tāpat kā Sākotnējā lēmumā, nav vērtējusi un ir ignorējusi citu lietā iesniegto tiesu praksi, kas ir acīmredzamā pretrunā ar PTAC jeb Iestādes pausto viedokli: 2015.gada 10.novembra Bauskas rajona tiesas lēmums (Lieta Nr.3-12/0050-2015); 2015.gada 10.novembrī Bauskas rajona tiesas izsniegtais izpildu raksts (Lieta Nr.3-12/0050-2015); Vidzemes apgabaltiesas 2015. gada 16. novembra lēmums lietā Nr.3-12/0037-15 (pievienots tika arī atceltais Cēsu rajona tiesas tiesneses 2015. gada 7. septembra lēmums par atteikšanos izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei (Lieta Nr.3-12/0037-15) un Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas 2015.gada 11.maija spriedums (Lieta Nr.78/2015)).

Kā uzskatāmi izriet no visiem minētiem tiesu un šķīrējtiesas nolēmumiem, arī Vidzemes apgabaltiesas 2015. gada 16. novembra lēmuma lietā Nr.3-12/0037-15, ar kuru atcelts Cēsu rajona tiesas tiesneses 2015. gada 7. septembra lēmums par atteikšanos izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei, ir atzīts, ka gan šķīrējtiesai, gan tiesai ir jāvērtē līguma noteikumu atbilstība patērētāju tiesību aizsardzības noteikumiem, balstoties uz katrā konkrētā lietā iegūtajiem pierādījumiem. Šķīrējtiesa konkrētajā lietā patērētāju tiesības ir izvērtējusi. Tāpat ar minēto lēmumu atzīts, ka pie līdzīgiem apstākļiem kā tie ir šajā lietā, parādnieku patērētāju tiesības nav tikušas aizskartas.

Lēmumā PTAC nav vērtējis, ka Altum savā darbībā stingri ievēro tiesību pielietojumu tiesu praksē. Tā kā tiesiskā doma Latvijā gan kopš Lēmuma Nr.9-lg, uz kuru ir atsaucies PTAC jeb Iestāde, skartajiem problēmjautājumiem un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma, Eiropu Kopienu padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK, LR Satversmes tiesas 2005.gada 17.janvāra sprieduma „Par Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 3.punkta un 223.panta 6.punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam" piemērošanu ir attīstījusies krietni tālāk, - ir stājies spēkā Šķīrējtiesu likums un LR Satversmes tiesas 2014.gada 28.novembra spriedums Nr.2014-09-01. PTAC jeb Iestādes viedokli šajā jautājumā personas bieži vien cenšas izmantot savā labā, lai novilcinātu iespējamo parāda piedziņu, kas ir kā sekas vienkāršam juridiskam faktam - saistību neizpildei no patērētāja puses. Tiesu praksē ir konstatēts, ka attiecībā uz direktīvu juridisko spēku, direktīvas nav tieši piemērojamas. Tās par piemērojamām var kļūt tikai atsevišķos gadījumos, bet attiecībā uz patērētāju tiesībām šāds gadījums nepastāv un nacionālajā normatīvajā aktā - Patērētāju tiesību aizsardzības likumā ir ietvertas tiesību normas, kas izriet no vairākām direktīvām, tai skaitā Eiropu Kopienu padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos. Tiesas ir atzinušas, ka pieņemot lēmumu un piemērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, jāņem vērā tas, ka līguma noteikumu tiesa nevar atzīt par spēkā neesošu pēc savas iniciatīvas, tiesa pēc savas iniciatīvas saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmito daļu var tikai nepiemērot tādu noteikumu, kas tiek atzīts par netaisnīgu (sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2010.gada 23.augusta lēmums (lieta Nr.3-12/2711/2, CA-4193-10/11)).

PTAC jeb Iestāde ar Lēmumu un Sākotnējo lēmumu cenšas sodīt Altum par to, ka Altum kā likumpaklausīgs subjekts savā darbībā vadās no jaunākās tiesu prakses, ko Altum atšķirībā no PTAC jeb Iestādes ievēro. PTAC ar administratīvi represīvām metodēm, nespējot pieņemt tiesas lēmumos pausto viedokli, cenšas iespaidot un likt personai rīkoties pretēji savstarpēji pielīgtām tiesībām, kas par pareizām atzītas ne ar vienu vien tiesas nolēmumu, nemaz neņemot vērā, ka ar šādu rīcību arī faktiskais materiāl tiesiskā kaitējuma sekas, sakarā ar mazākiem tiesvedības izdevumiem, ir parādniekam labvēlīgas.

PTAC viedoklis attiecībā uz neapspriestiem līguma noteikumiem nav pamatots un ir pretējs tiesu praksei, jo neapspriests līguma noteikums prejudiciāli nevar tikt atzīts par netaisnīgu. Lai neapspriestu līguma noteikumu atzītu par netaisnīgu, ir nodibināms kāds no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešajā daļā norādītajiem pamatiem, kas pretēji labticīguma prasībām radītu būtisku neatbilstību līguma noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesības un pienākumos par sliktu patērētājam. Arī šajā lietā līgumā abām pusēm pielīgtā izvēles tiesība par strīda izšķiršanas vietu nekādā veidā neaprobežo vienas puses tiesības vairāk kā otrai pusei. Šāds viedoklis ir atzīts arī judikatūrā un tiesu praksē, pamatojoties uz LR Satversmes tiesas 2005.gada 17.janvāra spriedumu „Par Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 3.punkta un 223.panta 6.punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam" secinājumu 9.1.punktu, atrodot par pamatu vispārējās jurisdikcijas tiesām Latvijā izvērtēt pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesas klauzulas iespējamo netaisnīgumu un spēkā esamību, ja nepieciešams atsakot izpildu raksta izsniegšanu, konstatējot šādu pienākumu tiesai no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitās daļas noteikumiem. Altum savā praksē, vadās arī pēc šīs judikatūras un tiesu prakses, kur piemēram apelācijas instances tiesa - Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija savā 2009.gada 19.novembra lēmumā (lieta Nr.3-12/3107/5, 2009g. CA-4180/13, 2009.g.), nāk pie secinājuma, ka nepareizs ir pirmās instances uzskats tikai atsaucoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta 3.daļas 7.punktu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta 5.daļu attiecībā uz šķīrējtiesas klauzulu, kur norādīts, ka nekonstatējot konkrētu patērētāja tiesību aizskāruma esamību, tiesai nav pamata uzskatīt, ka personas kā patērētāja tiesības ir aizskartas un līgumā ietvertā šķīrējtiesas klauzula uzskatāma par netaisnīgu noteikumu, kura nav piemērojama, un konkrēto strīdu var izšķirt tikai vispārējās jurisdikcijas tiesa, jo tad faktiski tiek pieņemts, ka ikviens strīds, kas skar patērētāju un pakalpojuma sniedzēju nevar tikt nodots izskatīšanai šķīrējtiesā, kas savukārt neatbilst Civilprocesa likuma 487.pantā noteiktajam, jo šāds izņēmums nav paredzēts. Tāpat judikatūrā ir secināts, sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2010.gada 23.augusta lēmums (lieta Nr.3-12/271 1/2, CA-4193-10/11), ka gadījumā, ja līgumslēdzējs ir atzīstams par patērētāju, lai atzītu līguma noteikuma netaisnīgumu, nepietiek ar secinājumu par to, ka attiecīgais līguma punkts ir neapspriests, bet jānodibina kāds no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešajā daļā norādītajiem pamatiem, kas pretēji labticīguma prasībām radītu būtisku neatbilstību pušu tiesībās par sliktu patērētājam.

PTAC jeb Iestāde Sākotnējā Lēmumā, tāpat kā Lēmumā, nav vērtēti apstākļi, ka Altum un pieteicējas pielīgtā strīdu risināšanas kārtība nav

šķērslis pieteicējai vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā, ja viņa to vēlas, kam pretējais attiecībā pret konkrētiem patērētājiem ir konstatēts PTAC Lēmumā Nr.9-lg (2009.gada 12.februāra lēmumā par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma noteikumiem Nr.9-lg), kur „PTAC norāda, ka konkrētajos Aizdevuma līguma punktos ietvertā šķīrējtiesas klauzula ierobežo patērētāja tiesības griezties tiesā un ierobežo patērētāja izvēles brīvību izvēlēties tiesību sargājošo iestādi, kurās vērsties, jo, ja prasītājs ir pakalpojuma sniedzējs, prasība tiek celta šķīrējtiesā, un prasītājs nevar „izvairīties" no šķīrējtiesas procesa. Tādas klauzulas redakcija teorētiski paredz (bet praksē tā notiek gandrīz katrā gadījumā), ka var tikt aizskartas tieši tās pašas patērētāja intereses, kuras tiek aizskartas klasiskās šķīrējtiesas klauzulas gadījumā", kā arī „no iepriekš minētajiem apsvērumiem vadoties var secināt, ka šāda šķīrējtiesas klauzula nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, jo pēc līguma noslēgšanas un aizdevuma saņemšanas, tā iespējas nodrošināt strīda izskatīšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā ir salīdzinoši mazākas". Minētais apstāklis apstiprina, ka šajā lietā PTAC izdarītā atsauce uz Lēmumu Nr.9-lg ir nepamatota, un PTAC Lēmumā, tāpat kā Sākotnējā lēmumā, ir tīši sagrozījusi un ignorējusi lietas faktiskos apstākļus, nav ņēmusi vērā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) konstatēto un secināto.

Ne Lēmumā, ne Sākotnējā lēmumā nav dots vērtējums Altum sniegtajam viedoklim, ka visos gadījumos, ja līgumslēdzējpuse ir patērētājs un ir nepieciešams izmantot līgumā pielīgto strīda izšķiršanas kārtību, pirms tiek izmantotas līgumā pielīgtās tiesības strīda izšķiršanai šķīrējtiesā, otrai pusei tiek nosūtīts brīdinājums. Ka tikai gadījumos, ja iebildumi no patērētāja puses netiek celti, un patērētājs neatsakās no savas iepriekš pielīgtās abpusējās tiesības, kas ir vienlīdzīga un vienlīdz attiecināma gan uz patērētāju, gan uz Altum, šķīrējtiesa kā prasības celšanas vieta tiek izvēlēta aiz tā iemesla, ka bez visu pārējo patērētāja procesuālo un likumisko tiesību ievērošanas, prasības celšana Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā nodrošina procesuālo ātrumu un konfidencialitāti, kā arī vairumā gadījumu ir patērētājiem izdevīga dēļ mazākas tiesvedības maksas (šķīrējtiesas izdevumi, kas saistīti ar mantiskas prasības (aizdevuma parāda) lietas izskatīšanu vairumā gadījumu ir mazāki nekā vispārējās jurisdikcijas tiesā noteiktā valsts nodeva par mantiska prasījuma izskatīšanu), kā arī Altum, pretēji PTAC jeb Iestādei, domājot valstiski cenšas atslogot vispārējās jurisdikcijas tiesas no vienkāršu mantisku prasību (aizdevuma parāda piedziņas) lietu izskatīšanas, un vispārējās jurisdikcijas tiesu nepamatotas pārslogotības. Kā to ir atzinušas tiesas, lietas materiāliem pievienotajos nolēmumos, patērētāju intereses un tiesības šķīrējtiesas procesā, pretēji PTAC jeb Iestāde Lēmumā, tāpat kā Sākotnējā lēmumā, deklaratīvam ne uz ko nepamatotam paziņojumam, tiek ievērotas, jo ja tā nebūtu, vispārējās jurisdikcijas tiesa - izvērtējusi lietas apstākļus, atteiktu izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei.

Kā jau augstāk norādīja, PTAC Lēmums un Sākotnējais lēmums ir pretrunā ar iepriekš PTAC līdzīgās (analogās) lietās pieņemtiem lēmumiem, kur esot līdzīgiem apstākļiem un faktiem, administratīvā tiesvedība lietā no PTAC puses tika izbeigta, ja vispārējās jurisdikcijas tiesa bija atzinusi par pamatotu un bija izsniegusi izpildu rakstu pēc šķīrējtiesas sprieduma par parāda piedziņu no patērētāja, par ko pierādījumi sūdzībai tiks pievienoti vēlāk (nebija iespējams pievienot pārsūdzības īsā termiņa dēļ), un kas apliecina, ka arī pats PTAC jeb Iestāde Lēmumu Nr.9-lg citos gadījumos nav uzskatījis – "deklarējis" par patērētāju kolektīvo interešu lēmumu.

Pamatojoties uz minēto un vadoties no LAPK 288., 289., 289.^{1} , 289.^{3} , 289.^{6} , 289.^{7} , 289.^{12},289.^{13} panta, lūdz atcelt kā prettiesiskus atbilstoši LAPK 289.^{12} panta otrās daļas 2.punkta noteikumiem Lēmumu un Sākotnējo lēmumu un izbeigt lietu.

Lēmumā norādīts, ka PTAC 2016.gada 29.martā saņemta Altum 2016.gada 18.marta Sūdzība Nr.2.10.17/146 (turpmāk Lēmumā – Sūdzība) par PTAC Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītāja /pers. A/ (turpmāk - Amatpersona) 2016.gada 28.janvārī pieņemto Sākotnējo lēmumu, ar kuru Altum tika piemērots administratīvais sods 4000 *euro* apmērā par LAPK 175.^{9} pantā noteikto pārkāpumu par patērētāju tiesību uzraudzības iestādes pieņemtā lēmuma nepildīšanu.

Pieteikumā izteikts lūgums atcelt PTAC Sākotnējo lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

PTAC, izskatot lietas materiālus, konstatēja, ka 2015.gada 12.oktobrī PTAC saņemts /pers. P/ (turpmāk - Iesniedzēja) 2015.gada 8.oktobra iesniegums saistībā Iesniedzējas un VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" (turpmāk - Banka) 2008.gada 3.septembrī noslēgto Kredītlīnijas līgumu Nr.157984001/OU par overdrafta izmantošanu uzņēmuma darbiniekam (turpmāk - Kredīta līgums). No PTAC rīcībā esošajos lietas materiālos minētā izriet: iesniegumā norādīts, ka pušu starpā pastāv strīds par Altum, kura ir pārņēmusi konkrēto prasījumu, īstenotajām darbībām, 2015.gada 10.augustā vēršoties Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā (turpmāk - Šķīrējtiesa) ar prasības pieteikumu Nr.2.10.11.1/338 pret Iesniedzēju, prasot piedzīt no viņas parādu, kas izriet no Kredīta līguma. 2008.gada 3.septembrī Iesniedzējas un Bankas starpā tika noslēgts Kredīta līgums. Kredīta līguma 7.punkts nosaka, ka "Visas domstarpības, kas Līdzējiem varētu rasties Līguma un/vai tam pakārtoto dokumentu sagatavošanas vai izpildes gaitā, risināmas pārrunu ceļā. Ja šādi nav iespējams panākt risinājumu, strīds izšķirams, pēc prasības pieteikuma iesniedzēja izvēles, LR tiesā vai Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā (..) ". Ņemot vērā Bankas reorganizāciju 2014.gadā, pārveidojot to par attīstības finanšu institūciju, saistības un tiesības pārņēma Altum (LR Uzņēmumu reģistrā reģistrēta 2015.gada 31.martā). Altum kā prasījuma tiesību pārņēmējs vērsās Šķīrējtiesā ar pieteikumu pret Iesniedzēju, prasot piedzīt parādu, kas izriet no Kredīta līguma, šķīrējtiesas izdevumus, izdevumus par juridiskās palīdzības sniegšanu, kā arī likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda. 2015.gada 9.septembrī Šķīrējtiesa taisīja spiedumu lietā Nr. 185/2015 (turpmāk - Spriedums), ar kuru tika nospriests par labu Altum piedzīt no Iesniedzējas šķīrējtiesas procesa izdevumus un izdevumus par juridisko palīdzību kopā 480,97 EUR apmērā.

Pilnīgai un objektīvai lietas apstākļu izvērtēšanai PTAC, pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta ceturtajā daļā noteikto kompetenci un ievērojot 26.panta trešo daļu, ar 2015.gada 30.oktobra vēstuli Nr.3.3.-7-F-309/8050 aicināja Iesniedzēju līdz 2015.gada 13.novembrim iesniegt informāciju par to, kādam mērķim (personīgajām vajadzībām vai saimnieciskās/profesionālās darbības ietvaros) tika noslēgts Kredīta līgums.

2015.gada 2.novembrī PTAC saņēma Iesniedzējas 2015.gada 29.oktobra papildinājumus pie Iesnieguma (turpmāk - Papildiesniegums). Papildiesniegumā Iesniedzēja norāda, ka aizdevumu ņēma kā fiziska persona un iegūtos naudas līdzekļus izmantoja dažādu preču un pakalpojumu iegādei, kas nav saistīti ar Iesniedzējas saimniecisko vai profesionālo darbību. Neskatoties uz to, ka aizdevuma pieteikuma kopija Iesniedzējai nav saglabājusies, Iesniedzēja Papildiesniegumā paskaidro, ka aizdevuma pieteikumā bija norādījusi naudas līdzekļu izmantošanas mērķi - dzīvokļa remontam un labiekārtošanai. Ņemot vērā minēto, PTAC, analizējot Iesniedzējas atbilstību Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punktā noteiktajai patērētāja definīcijai, secina, ka konkrētajā gadījumā Kredīta līgums slēgts starp Banku kā kredīta devēju un Iesniedzēju kā fizisku personu, kas atbilst patērētāja statusam, ko arī Šķīrējtiesa akcentējusi Sprieduma secinājumu daļā "(..) Lemjot jautājumu par strīda pakļautību šķīrējtiesai, šķīrējtiesa ņem vērā apstākli, ka Aizdevuma līgums ir noslēgts ar fizisku personu, kas ir atzīstama par patērētāju atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta noteikumiem. (..)".

Ņemot vērā lietas apstākļus un pamatojoties uz LAPK 238.panta 1.punktu, PTAC 2015. gada 2.novembrī pieņēma lēmumu uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par Altum izdarīto administratīvo pārkāpumu, kas minēts LAPK 175.^{9} pantā - par uzraudzības iestādes lēmumu nepildīšanu.

PTAC 2015.gada 20.novembrī ierakstītā pasta sūtījumā nosūtīja uz Altum juridisko adresi vēstuli Nr.3.3.-7-F-309/8571 Par uzaicinājumu uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu (turpmāk - Uzaicinājums), kurā uzaicināja Altum pārstāvi 2015.gada 10.decembrī plkst. 10.00 ierasties PTAC uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu. Vienlaikus samērīga administratīvā soda piemērošanai PTAC lūdza Altum līdz 2015.gada 4.decembrim iesniegt bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu par pēdējo periodu un citu informāciju, kas raksturo Altum finansiālo stāvokli (piemēram, Altum pēdējā gada pārskata kopiju).

2015.gada 4.decembrī PTAC saņēma Altum 2015.gada 2.decembra vēstuli Nr.2.10.17/468 (turpmāk - Paskaidrojums 1), kurā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 48.pantu, tika izteikts lūgums rast iespēju pagarināt paskaidrojuma sniegšanas termiņu līdz 30 dienām un attiecīgi pārcelt administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu. Lūgums pamatots ar nepieciešamību rakstveida viedokļa un argumentu iesniegšanai un to pamatošanai pieprasīt lielu informācijas apjomu, kas nav Altum s rīcībā.

PTAC 2015.gada 7.decembrī ierakstītā pasta sūtījumā nosūtīja uz Altum juridisko adresi vēstuli Nr.3.3.-7-F-309/8950 Par administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas atlikšanu, uzaicinot Altum atbildīgo amatpersonu vai tās pilnvaroto pārstāvi 2016.gada 7.janvārī plkst. 10.00 ierasties PTAC /adrese/.stāvā, 221.kabinetā uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu par LAPK 175.^{9} pantā noteikto pārkāpumu. Vienlaikus Altum tika aicināta līdz 2016.gada 4.janvārim iesniegt rakstveida skaidrojumu un argumentus, izteikt viedokli administratīvā pārkāpuma lietā, vienlaikus iesniedzot informāciju par to, cik vēl līdzīgos gadījumos Altum ir izmantojusi patērētāju kreditēšanas līgumos ietvertās tiesības vērsties šķīrējtiesā.

2016.gada 4.janvārī (ar elektroniskā pasta starpniecību) PTAC saņēma Altum 2015.gada 30.decembra vēstuli Nr.2.10.17/1 ar klāt pievienotiem tiesu praksē esošiem nolēmumiem (turpmāk - Paskaidrojums 2), kurā Altum pauž šādu viedokli:

1)Iesniedzēja Papildiesniegumā norāda apzināti nepatiesu informāciju, jo neatbilst patiesībai norādītais "Iesniedzēja Papildiesniegumā paskaidro, ka aizdevuma pieteikumā bija norādījusi naudas līdzekļu izmantošanas mērķi - dzīvokļa remontam un labiekārtošanai", jo nekas tāds nav bijis, bet, ja ir bijis, PTAC būtu jāsūta informācija tiesībsargājošām iestādēm darbību veikšanai sakarā ar kredīta nemērķtiecīgu izmantošanu, kas ir noziedzīgs nodarījums, par kuru Krimināllikumā ir paredzēta krimināatbildība;

2)Altum nepiekrīt, ka konkrētajā gadījumā Iesniedzējai būtu tikušas liegtas tiesības uz strīda izskatīšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā, ja tā kopš Kredīta līguma noslēgšanas neizrādīja ne mazāko interesi par savām saistībām, to apmēru, atmaksas kārtību un termiņiem. Tāpat neizrādīja vēlmi uzsākt sarunu, lai vienotos par parāda atmaksas kārtību. Un būtiskākais, ka Iesniedzēja neizteica iebildumus pret Kredīta līguma noteikumiem un viņai adresēto brīdinājumu. Tādējādi secināms, ka par Kredīta līguma noteikumiem, tā spēkā esamību un tajā paredzēto saistību izpildāmību Iesniedzējai iebildumu nebija;

3)visos gadījumos, ja līgumslēdzēja puse ir patērētājs un ir nepieciešams izmantot līgumā pielīgto strīda izšķiršanas kārtību, pirms tiek izmantotas līgumā pielīgtās tiesības strīda izšķiršanai šķīrējtiesā, otrai pusei tiek nosūtīts brīdinājums. Ja iebildumi no patērētāja puses netiek celti, un patērētājs neatsakās no savas iepriekš pielīgtās abpusējās tiesības, kas ir vienlīdzīga un vienlīdz attiecināma gan uz patērētāju, gan uz Altum, šķīrējtiesa kā prasības celšanas vieta tiek izvēlēta aiz tā iemesla, ka bez visu pārējo patērētāja procesuālo un likumisko tiesību ievērošanas, prasības celšana Šķīrējtiesā nodrošina procesuālo ātrumu un konfidencialitāti, kā arī vairumā gadījumu ir patērētājam izdevīga dēļ mazākas tiesvedības maksas (šķīrējtiesas izdevumi, kas saistīti ar mantiskas prasības (aizdevuma parāda) lietas izskatīšanu vairumā gadījumi ir mazāki nekā vispārējās jurisdikcijas tiesā noteiktā valsts nodeva par mantiska prasījuma izskatīšanu);

4) Sākotnējais lēmums nav piemērojams, jo tas neatbilst šobrīd Latvijas Republikā spēkā esošajiem likumiem un tiesu praksei. Altum ieskatā Sākotnējais lēmums ir "politiski tiesiski novecojis" un ir pretrunā ar Šķīrējtiesu likumu. Paskaidrojumā 2 Altum norāda, ka bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu par pēdējo periodu un citu informāciju, kas raksturo Altum finansiālo stāvokli, nesniegs, jo pēdējā gada pārskats ir valstī publiski pieejams dokuments.

2016.gada 7.janvārī PTAC, piedaloties Altum, kuru sauc pie administratīvās atbildības, pilnvarotajam pārstāvim /pers. AK/ (turpmāk - Pārstāvis), notika Protokola sastādīšana. Protokola sastādīšanas laikā Pārstāvis pievienojās Paskaidrojumā 2 paustajam viedoklim un atkārtoti sniedza skaidrojumu par Altum rīcības motīviem, uzsverot, ka konkrētās patērētājas tiesības tika ievērotas. Tāpat Pārstāvis norādīja, ka Altum nevēršas šķīrējtiesā, ja patērētājs iebilst pret šādu strīda risināšanas kārtību. Atsevišķi Pārstāvis paskaidroja, ka konkrēts tiesvedības lietu skaits, kurās Altum ir iesniegusi pieteikumu šķīrējtiesā, nav zināms, taču tās ir Bankas kredītportfeļa lietas, kas Bankas reorganizācijas rezultātā tika nodotas Altum. Saskaņā ar LAPK 249.panta pirmo daļu 2016.gada 8.janvārī ar pavadvēstuli Nr.3.3.-7-F-309/148 ierakstītā sūtījumā Protokola kopija tika nosūtīta Altum uz tās juridisko adresi.

2016.gada 28.janvārī, piedaloties Altum Pārstāvim, PTAC izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par LAPK 175.^{9}pantā noteikto pārkāpumu, proti, par uzraudzības iestādes lēmuma nepildīšanu. Protokola un lietas izskatīšanas laikā Altum Pārstāvis norādīja, ka praksē līgumslēdzējas puses savstarpējā komunikācijā vienojas par strīdu izskatīšanu šķīrējtiesā, kas no administratīvo resursu viedokļa, esot lētāks un ātrāks process. Praksē vispārējās jurisdikcijas tiesas ir sākušas izsniegt izpildrakstus šķīrējtiesu nolēmumu izpildei. Tāpat Pārstāvis norādīja, ka nav iespējams nosaukt konkrētu lietu skaitu, kur starp kreditoru (Altum) un patērētājiem no kreditēšanas līgumiem izrietošie strīdu tiktu skatīti šķīrējtiesā, jo Altum tehniski nav iespējams nošķirt tiesvedības lietas, kas tiek skatītas vispārējās jurisdikcijas tiesās no lietām, kas tiek nodotas izskatīšanai šķīrējtiesā.

2016.gada 28.janvārī PTAC pieņēma Sākotnējo lēmumu, ar kuru Altum tika piemērots administratīvais sods 4000 EUR apmērā par LAPK 175.^{9} pantā noteikto pārkāpumu.

2016.gada 24.februārī PTAC saņēma Ekonomikas ministrijai adresētu Altum 2016.gada 22.februāra sūdzību Nr.2.10.8/17 par PTAC pieņemtā Sākotnējā lēmuma atcelšanu, kas tika atstāta bez virzības. 2016.gada 29.martā PTAC saņēma Altum 2016.gada 18.marta Sūdzību par Sākotnējo lēmumu, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

1) Sākotnējā lēmumā prettiesiski norādīts, ka sūdzība iesniedzama nevis, kā tas noteikts LAPK 279.pantā augstākai iestādei, bet " PTAC direktoram /adrese/", kas ir persona, kura ir tiesīga PTAC vārdā izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu un uzlikt administratīvos sodus PTAC jeb iestādes vārdā;

2) PTAC, pieņemot Sākotnējo lēmumu, ir pārkāpusi valsts pārvaldes pamatprincipus, pret personu piemērojis nelikumīgu, nepamatotu un netaisnīgu sodu. Uzliktais sods ir prettiesisks, jo PTAC nav ievērojis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta noteikumus, pārkāpjot sev piešķirtās administratīvi procesuālās tiesības;

3) 2009.gada 12.februārī PTAC pieņemtais Lēmums Nr.9-lg nav patērētāju kolektīvo interešu lēmums, jo tas ir pieņemts attiecībā pret konkrētiem pieteikuma iesniedzējiem PTAC, nevis attiecībā uz kolektīvām interesēm;

4) Sākotnējais lēmums nav objektīvs un pamatots, jo lietas faktiskie apstākļi nav vērtēti. PTAC, pieņemot Sākotnējo lēmumu, nav ņēmusi vērā apstākļus, uz kuriem Altum norādījusi paskaidrojumos rakstveida viedoklī, un proti par to, ka tiesiskie apstākļi un tiesiskā doma, piemērojot attiecībā pret patērētājiem tiesību normas, kas ļauj strīdus ar patērētājiem skatīt šķīrējtiesā, Latvijas valstī ir mainījusies. Sākotnējā lēmumā nav vērtēti apstākļi, ka Altum un Iesniedzējas pielīgtā strīdu risināšanas kārtība nav šķērslis Iesniedzējai vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā, ja viņa to vēlas, kam pretējais attiecībā pret konkrētiem patērētājiem ir konstatēts Lēmumā Nr.9-lg;

5) Sākotnējā lēmumā ietvertie PTAC secinājumi ir pretrunā ar Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas Spriedumā izdarītajiem secinājumiem par Iesniedzējas kā patērētāja tiesību ievērošanu un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) izdarītajiem secinājumiem un lietas apstākļu vērtējumu;

6) tiesu praksē ir konstatēts, ka attiecībā uz direktīvu juridisko spēku, direktīvas nav tieši piemērojamas. Tās par piemērojamām var kļūt tikai atsevišķos gadījumos, bet attiecībā uz patērētāju tiesībām šāds gadījums nepastāv un nacionālajā normatīvajā aktā - Patērētāju tiesību aizsardzības likumā

ir ietvertas tiesību normas, kas izriet no vairākām direktīvām, tai skaitā Eiropas Kopienu padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (turpmāk - Direktīva).

PTAC, izvērtējot lietā esošajos materiālos un Pieteikumā minēto, norāda, ka saskaņā ar LAPK 9.panta pirmo daļu, par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība. Savukārt saskaņā ar LAPK 272.panta noteikumiem institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Lai nodarījumu kvalificētu pēc LAPK 175.^{9} panta, ir jākonstatē, ka Altum nav izpildījusi PTAC Lēmumu Nr.9-lg, kas pieņemts patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai. Turklāt šādai administratīvā pārkāpuma kvalifikācijai PTAC ieskatā nepieciešams konstatēt arī to, vai Lēmums Nr.9-lg ir tiesisks un vai bija zināms, ka Lēmums Nr.9-lg ir attiecināms uz Altum, citiem vārdiem, vai persona apzinājās, ka viņai ir jāizpilda kādas noteiktas izvirzītās prasības. Tādējādi, lai konstatētu, vai Altum ir izdarījusi LAPK 175.^{9} pantā minēto pārkāpumu, ir jāizvērtē, vai Altum izdarītajās darbības ir konstatējams prettiesiskums. Vienlaikus lieta jāizvērtē, vai PTAC Amatpersonas pieņemtais Sākotnējais lēmums ir likumīgs un pamatots.

LAPK 1.pants paredz, ka ‚administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, (..) iestāžu (..) tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā. Šā uzdevuma realizēšanai administratīvo pārkāpumu kodekss nosaka, kāda darbība vai bezdarbība atzīstama par administratīvo pārkāpumu, kādu administratīvo sodu, kāda institūcija (amatpersona) un kādā kārtībā var uzlikt personai, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu.

LAPK 175.^{9} pants paredz, ka (..) par uzraudzības iestādes likumīgo prasību vai lēmumu nepildīšanu - uzliek naudas sodu (..) juridiskajām personām - no 70 EUR līdz 14000 EUR.

No minētās normas izriet prezumpcija, ka jebkurš PTAC kā patērētāju tiesību uzraudzību īstenojošās iestādes pieņemtais lēmums, ko tas pieņēmis pildot iestādes pienākumus, atzīstams par obligāti saistošu un sākotnēji ir jāizpilda, jo šādu deleģējumu ir paredzējuši speciālie normatīvie akti (Patērētāju tiesību aizsardzības likums, Negodīgas komercprakses aizlieguma likums, Reklāmas likums u.c). Tāpēc par LAPK 175.^{9} pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu PTAC pēc piekritības (LAPK 215.^{4} pants) ir tiesīgs sastādīt Protokolu un pieņemt Sākotnējo lēmumu.

Sūdzībā ietverts arguments, ka Sākotnējā lēmumā prettiesiski norādīts, ka sūdzība iesniedzama nevis, kā tas noteikts LAPK 279.pantā augstākai iestādei, bet PTAC direktoram /adrese/, kas ir persona, kura ir tiesīga PTAC vārdā izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu un uzlikt administratīvos sodus PTAC jeb iestādes vārdā.

LAPK 279.panta pirmā daļa nosaka: "Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto institūcijas (amatpersonas) lēmumu var pārsūdzēt augstākā iestādē persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, un cietušais, kā arī aizskartais mantas īpašnieks — daļā par savu mantu. Ja augstākas iestādes nav, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā." No minētās normas izriet prezumpcija, ka zemākas amatpersonas izdotu lēmumu apstrīd iestādes vadītajam, kas hierarhiski ir augstākā amatpersona iestādē.

Atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta noteikumiem Nr.632 "Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums" (turpmāk - Nolikums) 1.punktu PTAC ir ekonomikas ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Savukārt Nolikuma 9.punkts paredz, ka "Centra amatpersonu izdotos administratīvos aktus var apstrīdēt, iesniedzot centra direktoram attiecīgu iesniegumu. Centra direktora izdotos administratīvos aktus var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā." Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk -VPIekL) 7.panta piektajā daļā sniegts termina "pārraudzība" definējums, proti, pārraudzība nozīmē augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības pārbaudīt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmuma tiesiskumu un atcelt prettiesisku lēmumu, kā arī prettiesiskas bezdarbības gadījumā dot rīkojumu pieņemt lēmumu. PTAC norāda, ka, ievērojot Nolikuma 6.5.apakšpunktā ietvertās tiesības veikt noteiktas darbības administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros, Sākotnējo lēmumu pieņēma hierarhiski zemāka un PTAC vadītāja padotībā esoša amatpersona. Ievērojot VPIekL 32.panta pirmajā daļā noteikto valsts pārvaldes amatpersonu hierarhijas sistēmu, Amatpersonas pieņemtais Sākotnējais lēmums ir apstrīdams, iesniedzot sūdzību PTAC vadītājam.

Ņemot vērā norādīto, Sākotnējā lēmuma nolemjošā daļā Amatpersona, nosakot tā apstrīdēšanas adresātu un kārtību, ir ievērojusi ar Nolikuma 6.5.apakšpunktu noteikto pilnvaru un tiesību apjomu, kā arī nav pārkāpusi VPIekL 32.pantā ietverto amatpersonu hierarhijas principu.

Līdz ar to norādītais Altum arguments nav pamatots.

Sūdzībā ietverts arguments: "PTAC, pieņemot Sākotnējo lēmumu, ir pārkāpusi valsts pārvaldes pamatprincipus, pret personu piemērojis nelikumīgu, nepamatotu un netaisnīgu sodu. Uzliktais sods ir prettiesisks, jo PTAC nav ievērojis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta noteikumus, pārkāpjot sev piešķirtās administratīvi procesuālās tiesības."

Administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas ir LAPK paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums. Tādējādi, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, tiek konstatētas administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošās pazīmes. Paskaidrojam, ka pretēji Altum Sūdzībā minētajam, Amatpersona Sākotnējā lēmumā ir konstatējusi administratīvā pārkāpuma sastāvu.

Lietā ir strīds par to, vai Altum konkrētajā gadījumā ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, neizpildot PTAC Lēmumu Nr.9-lg. PTAC norāda, ka administratīvā pārkāpuma nodarījuma objekts lietā ir valsts pārvaldes kārtība, konkrēti - normatīvajos aktos noteiktās PTAC likumīgās intereses, iestādes tiesību un pienākumu, proti, patērētāju tiesību aizsardzības īstenošana. Savukārt nodarījuma priekšmets ir patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzības iestādes lēmuma ievērošana un izpilde, ko uz normatīva akta pamata pieņēmusi tiešā valsts pārvaldes iestāde (t.i., PTAC). No minētā izriet, ka Altum pieļautais būtiskais pārkāpums nav maznozīmīgs.

Administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse lietā nepastāv, jo administratīvo pārkāpumu ir izdarījusi juridiskā persona (t.i., Altum). LAPK 9.panta pirmā daļa nosaka, ka ‚par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība". Tādējādi vaina ir viens no priekšnoteikumiem personas saukšanai pie administratīvās atbildības. Šis priekšnoteikums ir vienlīdz attiecināms gan uz fizisko, gan juridisko personu administratīvo atbildību. Tiesību doktrīnā vaina tiek definēta kā personas psihiskā attieksme nodoma vai neuzmanības formā pret viņas izdarīto prettiesisko darbību vai bezdarbību un ar to saistītajām kaitīgajām sekām (*sk. Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. - Rīga: TNA, 2000.gads, 90.lpp*). Tomēr minētā definīcija raksturo tikai fizisko personu vainu, jo juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.SKA-19/2009 18.-19.punktu*).

Pieņemot Sākotnējo lēmumu PTAC ir ievērojis tiesiskuma principa formālo un materiāltiesisko aspektu, jo rīkojies tiesību normās dotā

pilnvarojuma ietvaros un, ierosinot administratīvā pārkāpuma lietu par lēmuma patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai pārkāpšanu attiecībā pret Iesniedzēju, piešķirto publisko varu īstenojis atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim - patērētāju tiesību aizsardzībai. PTAC pieņemtajā Sākotnējā lēmumā un ir sniegts racionāls nolēmuma pamatojums, ievērojot PTAC kompetenci regulējošos normatīvos aktus, uzraudzībā esošos normatīvos aktus un tajos noteiktos mērķus uzraudzības īstenošanai, kā arī faktisko apstākļu analīze kontekstā ar patērētāju tiesību nozares regulējumu.

Tādējādi lēmumā minētais Altum arguments nav pamatots.

Sūdzībā ietverts arguments: "Lēmums Nr.9-lg nav patērētāju kolektīvo interešu lēmums, jo tas ir pieņemts attiecībā pret konkrētiem pieteikuma iesniedzējiem PTAC, nevis attiecībā uz kolektīvām interesēm."

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu, PTAC, konstatējot patērētāju tiesību pārkāpumu, kas skar patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses) un var radīt zaudējumus vai kaitējumu patērētājiem, arī atsevišķam patērētājam, ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru uzdod ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt pārkāpumu un veikt noteiktas darbības tā ietekmes novēršanai, nosakot termiņu šo darbību izpildei. Attiecībā uz tiem gadījumiem, kad patērētāju kolektīvo interešu pārkāpums ietver netaisnīgus līguma noteikumus, PTAC dotas konkrētas pilnvaras (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta ceturtās daļas 6.punkts) - pieprasīt, lai līguma noteikumi tiktu grozīti vai pārtraukti pildīt, (*sk., Vītoliņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati, Apgāds Zvaigzne ABC, 2015., 348.lpp.*).

Tādējādi PTAC, veicot patērētāju kolektīvo un individuālo tiesību aizsardzību, pieņēma Lēmumu Nr.9-lg, un, konstatējot, ka Altum nepilda Lēmuma Nr.9-lg nolemjošās daļas 1.punktā noteikto pienākumu, pieņēma Sākotnējo lēmumu. Lēmuma Nr.9-lg nolemjošās daļas 1.punktā PTAC Bankai uzdeva pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā Lēmumā Nr.9-lg minētā līguma 1 II daļas 8.1 .punkta, līguma 2, līguma 3, līguma 4 un līguma 5 II daļas 82.punkta noteikums. No minētā izriet, ka attiecībā uz Banku tika izdots administratīvais akts (Lēmums Nr.9-lg) un ar to radītas attiecīgās tiesiskās sekas. Papildus PTAC norāda, ka, tā kā Lēmums Nr.9-lg pēc savas juridiskās nozīmes ir uzskatāms par patērētāju kolektīvo interešu lēmumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punkta izpratnē, tad līdz ar to tajā Bankai uzliktais tiesiskais pienākums (šobrīd Altum) ir vērsts uz visu to patērētāju aizsardzību, ar kuriem noslēgtajos līgumos Banka (arī Altum) ir iekļāvusi Lēmumā Nr.9-lg konstatētos noteikta satura netaisnīgos līguma noteikumus.

Lēmumā uzsvērts, ka PTAC patērētāju kolektīvo interešu lēmumi attiecas ne tikai uz konkrētā administratīvā akta (Sākotnējā Lēmuma) adresātu, bet arī uz trešajām personām, t.i., visiem patērētājiem, kurus ir skāris adresāta pieļautais patērētāju tiesību pārkāpums. Līdz ar to šādi PTAC izdotie lēmumi, tajā skaitā Lēmums Nr.9-lg, administratīvā procesa ietvaros būtu uzskatāmi par administratīvajiem aktiem ar plašu ietekmi. Vācijas administratīvo tiesību teorijā šādus administratīvos aktus sauc par administratīvajiem aktiem ar divkāršo ietekmi (*sk., Paine J.F. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas Administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2002., 130 - 132.lpp. Sk., arī Briede J. Administratīvais akts. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2003., 118. - 122.lpp.*)

Papildus vērš uzmanību uz Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2013.gada 9.augusta spriedumā lietā Nr.420545011 (turpmāk - Spriedums lietā Nr.420545011) motīvu daļā minēto, proti "(..) Tiesu kolēģija atzīst, ka, konstatējot patērētāju kolektīvo interešu pārkāpumu kontekstā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta ceturtās daļas 6.punktu, PTAC ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru pakalpojuma sniedzējam uzdod izbeigt pārkāpumu, pārtraucot pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos PTAC konstatētos netaisnīgos līguma noteikumus, kā arī veikt darbības tā ietekmes novēršanai, grozot līguma projektu un nosakot termiņu šo darbību izpildei. Savukārt ne Patērētāju tiesību aizsardzības likumā, ne arī kādā citā normatīvajā aktā nav paredzēts, ka PTAC būtu tiesīgs iejaukties civiltiesiskajās attiecībās, pārkāpjot pušu privātās autonomijas principu, uzdodot grozīt noslēgtā līgumā ietverto punktu redakcijas vai paredzot precīzu līgumu punktu redakciju ar patērētājiem slēdzamajos līgumu projektos. (..) Lēmuma Nr. 9-lg rezolutīvā daļa nepārprotami ietver Bankai uzdoto pienākumu pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā konkrētajā lietā, norādot konkrētas līguma sadaļas un punktus. Tas vērtējams kā patērētāju tiesību pārkāpums, kas skar patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses), un tas var radīt zaudējumus vai kaitējumu patērētājiem, arī atsevišķam patērētājam Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta izpratnē. Ņemot vērā Sprieduma lietā Nr.420545011 motīvu daļā norādīto, PTAC uzsver, ka Lēmums Nr.9-lg ir patērētāju kolektīvo interešu lēmums, kurā noteiktais tiesiskais pienākums attiecas uz Altum. Lēmuma Nr.9-lg kura mērķis ir nepieļaut Altum attiecībā pret jebkuru ar Altum tiesiskās attiecībās esošu patērētāju piemērot par netaisnīgiem atzītos līguma noteikumus, tostarp šķīrējtiesas klauzulu.

Citā lietā tiesa ir norādījusi, ka "(..) Pretēji pirmās instances viedoklim tiesu kolēģija atzīst, ka gan Lēmuma Nr.9-lg saturs un forma, gan attiecīgajā lietā esošie materiāli liecina, ka PTAC Lēmumu Nr.9-lg ir pieņēmis patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai. Tāpat arī no Jelgavas tiesas 2011.gada 11.februāra lēmuma lietā Nr.3-12/0135 un 2011.gada 14.februāra lēmuma lietā Nr.3-2/0114 izriet, ka PTAC Lēmums Nr.9-lg ir patērētāju kolektīvo interešu lēmums." (*sk., Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2013.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr. 104AA-0740-13/16 8.lpp.*).

Atsevišķi PTAC norāda, ka abās minētajās lietās Banka tika sodīta par identisku LAPK 175.^{9} pantā minēto pārkāpumu un tiesvedības procesā Bankas intereses pārstāvēja Pārstāvis. Līdz ar to, ievērojot minēto, tostarp esošo tiesu praksi patērētāju kolektīvo interešu lēmumu vērtēšanā, šā lēmuma minētais Altum arguments nav pamatots.

Sūdzībā ietverts arguments: "Sākotnējais lēmums nav objektīvs un pamatots, jo lietas faktiskie apstākļi nav vērtēti. PTAC, pieņemot Sākotnējo lēmumu, nav ņēmusi vērā apstākļus, uz kuriem Altum norādījusi paskaidrojumos rakstveida viedoklī, un proti par to, ka tiesiskie apstākļi un tiesiskā doma, piemērojot attiecībā pret patērētājiem tiesību normas, kas ļauj strīdus ar patērētājiem skatīt šķīrējtiesā, Latvijas valstī, ir mainījusies. Sākotnējā lēmumā nav vērtēti apstākļi, ka Altum un Iesniedzējas piešķirtā strīdu risināšanas kārtība nav šķērslis Iesniedzējai vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesāja viņa to vēlas, kam pretējais attiecībā pret konkrētiem patērētājiem ir konstatēts Lēmumā Nr.9-lg."

Sākotnējā ēmumā Amatpersona ir sniegusi juridiski pamatotu skaidrojumu par līguma noteikumu (tostarp netaisnīgu) savstarpējas apspriešanas faktu ar patērētājiem slēgtos līgumos.

PTAC uzsver, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astoto daļu, ja ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja starpā noslēgtajā līgumā ir ietverti netaisnīgi līguma noteikumi, uzskatāms, ka tie nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža. Tātad attiecinot minēto tiesību normu uz izskatāmo lietu, PTAC norāda, ka Altum nebija tiesību piemērot Kredīta līgumā ietverto un ar Lēmumu Nr.9-lg par netaisnīgu atzīto šķīrējtiesas klauzulu. Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajai daļai pakalpojuma sniedzēja pienākums ir piedāvāt patērētājiem tādus līguma noteikumus, kas nav pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, Patērētāju tiesību aizsardzības likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

Attiecībā uz līguma noteikumu savstarpējas apspriešanas faktu jāņem vērā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektā daļa, kas paredz, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Kaut arī patērētājs ir parakstījis līgumu, Patērētāju tiesību aizsardzības likums paredz izņēmumu no vispārējiem līgumu slēgšanas noteikumiem. Parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi (*sk., Vītoliņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati, Apgāds Zvaigzne ABC, 2015., 101.lpp*).

Ņemot vērā, ka savstarpējas apspriešanas fakts attiecināms tikai uz netaisnīgu līguma noteikumu iekļaušanu līgumā, no lietā esošajos materiālos neizriet apstāklis, ka Iesniedzēja, slēdzot Kredīta līgumu, būtu izrādījusi iniciatīvu no līguma izrietošo strīdu skatīšanai Šķīrējtiesā. Līdz ar to fakts, ka Altum Iesniedzējai adresētajā 2012.gada 31.augusta brīdinājumā informēja par strīda izskatīšanu Šķīrējtiesā, pierāda Altum darbību prettiesiskumu.

LAPK 32.pants nosaka, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

PTAC izskatāmajā lietā nekonstatē nekādas Altum darbības, kas būtu vērstas uz to, lai izpildītu patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai PTAC pieņemto Lēmumu Nr.9-lg, kā arī nekonstatē, ka Altum kādu objektīvu iemeslu dēļ nevarēja izpildīt Lēmumu Nr.9-lg. Tieši pretēji - no lietas materiāliem konstatējams, ka Altum apzināti vērsās Šķīrējtiesā, ko pierāda lietā esošajā Paskaidrojumā 2 minētais "(..) Ja iebildumi no patērētāja puses netiek celti, un patērētājs neatsakās no savas iepriekš piešķirtās abpusējās tiesības, kas ir vienlīdzīga un vienlīdz attiecināma gan uz patērētāju, gan uz Altum, šķīrējtiesa kā prasības celšanas vieta tiek izvēlēta aiz tā iemesla, ka bez visu pārējo patērētāja procesuālo un likumisko tiesību ievērošanas, prasības celšana Šķīrējtiesā nodrošina procesuālo ātrumu un konfidencialitāti, kā arī vairumā gadījumu ir patērētājam izdevīga dēļ mazākas tiesvedības maksas (šķīrējtiesas izdevumi, kas saistīti ar mantiskas prasības (aizdevuma parāda) lietas izskatīšanu vairumā gadījumi ir mazāki nekā vispārējās jurisdikcijas tiesā noteiktā valsts nodeva par mantiska prasījuma izskatīšanu (..)", kā arī Protokola un lietas izskatīšanas laikā /pers. BL/ Pārstāvja sniegtais mutiskais paskaidrojums par šķīrējtiesas procesa efektivitāti. Savukārt atbildība par Lēmuma Nr.9-lg neizpildi Altum iestājās pēc tam, kad tā, zinot LAPK 175.^{9} pantā noteikto sodu, vērsās Šķīrējtiesā ar pieteikumu pret Iesniedzēju, paredzot nodarījuma sekas. /pers. BM/, uzskatot, ka: 1) Lēmums Nr.9-lg nav uzskatāms par patērētāju kolektīvo interešu lēmumu; 2) šķīrējtiesas process daudzējādā ziņā ir izdevīgāks civiltiesisku strīdu risināšanai; 3) pieņemot atsevišķu tiesu praksi par šķīrējtiesas klauzulas piemērošanu attiecībā pret patērētājiem, apzināti pieļāvusi LAPK 175.^{9} pantā paredzēto pārkāpumu. PTAC secina, ka Altum ir izdarījusi būtisku prettiesisku pārkāpumu, jo tas ir skāris ne tikai Iesniedzēju, bet plašu patērētāju loku. Tāpat Protokola un lietas izskatīšanas laikā /pers. BL/ Pārstāvis paskaidroja, ka "konkrēts tiesvedības lietu skaits, kurās Altum ir iesniegusi pieteikumu šķīrējtiesā, nav zināms, taču tās ir Bankas kredītportfeļa lietas, kas Bankas reorganizācijas rezultātā tika nodotas Altum".

Līdz ar to, konstatējams, ka PTAC Amatpersonas Sākotnējais lēmums ir tiesisks un pamatots.

LAPK 243.pants paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā (..).

PTAC administratīva pārkāpuma lieta konstatē šādus pierādījumus un atzīst, ka Altum prettiesiskā darbība pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta:

1) ar faktu, ka uz Altum un Iesniedzējas starpā pastāvošajām tiesiskajām attiecībām ir attiecināms Lēmums Nr.9-lg un tā rezolutīvās daļas 1.punktā noteiktais tiesiskais pienākums;

2) ar faktu, ka Altum bija zināms attiecībā pret Banku pieņemtais patērētāju kolektīvo interešu lēmums, tajā noteikto tiesisko pienākumu pārkāpumu tiesiskās sekas. Altum lietā esošajā Paskaidrojumā 2 nav paudusi pretēju viedokli, taču savu prettiesisko rīcību Altum ir pamatojusi ar aktuālu tiesu praksi un apstākli, ka otrai pusei tiek nosūtīts brīdinājums par pielīgtajām tiesībā strīda izšķiršanai šķīrējtiesā, un nesaņemot iebildumus par šādu strīdu izskatīšana veidu, tiek izvēlēta šķīrējtiesa kā prasības celšanas vieta, pamatojoties uz procesuālo ātrumu un konfidencialitāti (sk. Paskaidrojuma 2 [1.4] punktu). Tātad administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitā konstatēts, ka Altum bija iespējams izpildīt Lēmumu Nr.9-lg. Altum bija iespēja nodrošināt, lai tiktu ievēroti normatīvie akti, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība LAPK 175.^{9}pantā;

3) ar Protokolu, kurā konstatēts fakts, ka Altum attiecībā pret Iesniedzēju piemērojusi par netaisnīgu uzskatāmu pušu starpā noslēgtā Kredīta līguma 7.punkta noteikumu daļā par strīda izskatīšanu Šķīrējtiesā. Līdz ar to PTAC konstatēja, ka Altum izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kas minēts LAPK 175.^{9}pantā, proti, nepildīja PTAC pieņemto Lēmumu Nr.9-lg. Līdz ar to, konstatējams, ka PTAC Amatpersonas Sākotnējais lēmums ir tiesisks, pamatots un balstīts uz pierādāmiem faktiem, tādējādi šā lēmuma ietvertais Altum arguments nav pamatots.

Sūdzībā ietverts arguments, ka Sākotnējā lēmumā ietvertie PTAC secinājumi ir pretrunā ar Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas Spriedumā izdarītajiem secinājumiem par Iesniedzējas kā patērētāja tiesību ievērošanu un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) izdarītajiem secinājumiem un lietas apstākļu vērtējumu.

Vērtējot šo argumentu, PTAC norāda, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmums (lieta Nr.3-12/0276/20) ir nolēmums par izpildu raksta izdošanu, bet nevis civiltiesiskā strīda izskatīšanu pēc būtības. Konkrēto nolēmumu PTAC lietas izskatīšanas ietvaros nevar vērtēt kā nozīmīgu judikatūru, kas būtu izmantojama iestādes praksē un kas būtu nozīmīgs tiesiskās domas par patērētāju tiesību aizsardzību veidošanai un tālākattīstībai. Savukārt attiecībā par Šķīrējtiesas Spriedumā pausto viedokli, ievērojot lietas faktiskos apstākļus, PTAC ir objektīvi vērtējis visus tā rīcībā esošos lietas materiālus, tostarp Šķīrējtiesas Spriedumu.

Papildus PTAC vērš uzmanību, ka ar Spriedumu lietā Nr.420545011 un Rīgas apgabaltiesas spriedumu lietā Nr.104AA-0740-13/16 pret Banku apelācijas instance atcēla pirmās instances spriedumus administratīvā pārkāpuma lietās par PTAC lēmumiem administratīvā pārkāpuma lietās par Lēmuma Nr.9-lg nepildīšanu. Minētie apelācijas instances nolēmumi nebija pārsūdzami un stājās spēkā to sastādīšanas dienā. Līdz ar to šā lēmumā ietvertais minētais Altum arguments nav pamatots.

Sūdzībā ietverts arguments, ka: "Tiesu praksē ir konstatēts, ka attiecībā uz direktīvu juridisko spēku, direktīvas nav tieši piemērojamas. Tās par piemērojamām var kļūt tikai atsevišķos gadījumos, bet attiecībā uz patērētāju tiesībām šāds gadījums nepastāv un nacionālajā normatīvajā aktā - Patērētāju tiesību aizsardzības likumā ir ietvertas tiesību normas, kas izriet no vairākām direktīvām, tai skaitā Eiropas Direktīva."

PTAC norāda, ka administratīvā pārkāpuma lietā PTAC nav piemērojis Direktīvu, bet gan norādījis to kā Eiropas Savienības tiesību aktu, kura regulējums ietverts nacionālajā normatīvajā aktā. Līdz ar to šā lēmumā ietvertais minētais Altum arguments nav juridiski korekts un pamatots.

Administratīvā soda mērķis ir veicināt to, lai tiesību pārkāpējs un citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus. LAPK 22.pants paredz, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Naudas sods piemērots, nekonstatējot LAPK 33. un 34.pantā minētos atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus un ņemot vērā pārkāpuma nozīmīgumu un izdarītā pārkāpuma raksturu. Proti, Altum nav izpildījusi patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai pieņemto Lēmumu Nr.9-lg un attiecībā pret Iesniedzēju (patērētāju) ir piemērojusi ar Lēmumu Nr.9-lg par netaisnīgu līguma noteikumu atzīto šķīrējtiesas klauzulu. Līdz ar to Altum pieļautais pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu, jo neizpildot Lēmumu Nr.9-lg un, iesniedzot pieteikumu strīda izskatīšanai šķīrējtiesā, ir pārkāptas patērētāju kolektīvās ekonomiskās intereses. Pamatojoties uz norādīto, PTAC nav tiesiska pamata atbrīvot Altum no administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 21.panta pirmās daļas noteikumiem.

Izvērtējot minētos apstākļus, izdarītā pārkāpuma raksturu, tostarp to, ka Altum lietas izskatīšanas laikā pievienojās Paskaidrojumā 2 paustajam viedoklim, tostarp, ka Iesniedzēja tai adresētajā brīdinājumā (2012.gada 31.augusts) tika informēta par strīdu izskatīšanas kārtību, bet Altum nesaņēma iebildumus, piemērojot administratīvos naudas sodus līdzīgās lietās, PTAC uzskata, ka par PTAC kā patērētāju tiesību aizsardzību uzraugošās iestādes pieņemtā Lēmuma Nr.9-lg nepildīšanu Altum piemērotais naudas sods 4000 EUR apmērā ir pamatots un atbilstošs pieļautajam LAPK 175.^{9}pantā noteiktajam pārkāpumam. PTAC uzskata minēto naudas soda apmēru par samērīgu un tādu, kas nevar būtiski nelabvēlīgi ietekmēt Altum materiālo stāvokli. Izvērtējot lietas materiālus kopumā, ņemot vērā pārkāpēja nodarītā pārkāpuma būtiskumu (neievērojot ar likumu aizsargātās iestāžu tiesības un

likumīgās intereses, noteikto valsts kārtību), pārkāpēja attieksmi pret izdarīto pārkāpumu, secināms, ka ar PTAC Sākotnējo lēmumu ir sasniegts LAPK 22.pantā noteiktais administratīvā soda mērķis.

Ņemot vērā minēto, atkārtoti izvērtējot lietas materiālus un lietas izskatīšanā konstatētos apstākļus, un pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, 25.panta ceturtās daļas 4., 4.[1] un 6.punktu, 25.panta astotās daļas 2.punktu, 25.panta devīto daļu, LAPK 1., 9.panta pirmo daļu, 14.[1], 22., 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 175.[9] panta pirmo daļu, 215.[4], 238., 272., 274., 275.panta pirmās daļas 1.punktu, 288.panta pirmo un otro daļu, 289.panta pirmo daļu, nolēma atstāt Sākotnējo lēmumu negrozītu un Sūdzībā izteikto lūgumu noraidīt.

2016.gada 9.novembrī tiesā saņemts Altum rakstveida paskaidrojums, kurā norādīts, ka atsaucoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 27.jūnija paziņojumu (Lietas Nr.130068716 1-0687-16/17), kur noteikts, ka lieta tiks skatīta rakstveida procesā 2016.gada 13.decembrī un lietas dalībnieki līdz 2016.gada 14.novembrim var iesniegt paskaidrojumus, kā arī iesniegt citus ar lietas izskatīšanu saistītus pieteikumus vai lūgumus, ar šo iesniedz un lietas materiāliem lūdz pievienot šos paskaidrojumus ar jaunākiem piemēriem no tiesu prakses - tiesu nolēmumus līdzīgās lietās, kur, pretēji PTAC viedoklim, šķīrējtiesā tiek skatīti strīdi par patērētājiem, vērtējot šīs strīdus attiecības no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma viedokļa, un arī vispārējās jurisdikcijas tiesas pēc tam skata pieteikumus par izpildu raksta izsniegšanu pēc šķīrējtiesas sprieduma, vēlreiz vērtējot - vai ir ievērotas parādnieku kā patērētāju intereses šķīrējtiesas procesā.

Kā Altum norādīja sūdzībā, PTAC jeb Iestādes izdarītie secinājumi Lēmumā ([11.] un [12.] punktā), tāpat kā Sākotnējā lēmumā izdarītie secinājumi, ir pretrunā ar Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas 2015.gada 9.septembra spriedumā izdarītiem secinājumiem par konkrētā patērētāja /pers. P/ kā patērētāja tiesību ievērošanu un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) izdarītajiem secinājumiem un lietas apstākļu vērtējumu. Lēmuma [11] punktā nav vērtēts apstāklis, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmumu (lieta Nr.3-12/0276/20) ir apmierināts AS „Attīstības finanšu institūcija Altum" pieteikums un izsniegts izpildu raksts Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas 2015.gada 9.septembra sprieduma lietā Nr. 185/2105 piespiedu izpildei.

Lēmuma [12.1] punktā, PTAC ignorējot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmuma (lieta Nr.3-12/0276/20) motivāciju un to, ka vispārējās jurisdikcijas tiesa ir izvērtējusi visus apstākļus attiecībā uz /pers. P/ kā patērētāja tiesībām, - arī iespējamo viņas kā patērētāja tiesību aizskārumu, t.sk. ņemot vērā arī 2015.gada 8.oktobra iesniegumu PTAC jeb Iestādei, un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2015.gada 7.decembra lēmumā (lieta Nr.3-12/0276/20) bez visa pārējā ir atzinusi, ka "... parādniecei šķīrējtiesā tikušas nodrošinātas procesuālās tiesības, tādas kā tiesības uz pušu līdztiesību, tiesas neatkarību, iespēju tikt uzklausītam u.c, kā arī citas tiesības, ko parādniekiem paredz Patērētāju tiesību aizsardzības likums. Pie šādiem apstākļiem nav pamata secināt, ka ir pārkāptas parādnieku kā patērētāju tiesības", PTAC nepamatoti norāda, ka "Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 7.decembra lēmums (lieta Nr.3-12/0276/20) ir nolēmums par izpildu raksta izdošanu, bet nevis civiltiesiskā strīda izskatīšana pēc būtības. Konkrēto nolēmumu PTAC lietas izskatīšanas ietvaros nevar vērtēt kā nozīmīgu judikatūru, kas būtu izmantojama iestādes praksē un kas būtu nozīmīgs tiesiskās domas par patērētāju tiesību aizsardzību veidošanai un tālākattīstībai".

Šāds PTAC viedoklis vēlreiz tikai apstiprina jau minēto, ka PTAC sevi nostāda ārpus un augstāk par visiem pārējiem, visnotaļ augstāk par Latvijas Republikas tiesu.

Altum šiem paskaidrojumiem pievieno dažus piemērus no jaunākās tiesu prakses:

1)Valmieras rajona tiesas tiesneses 2016.gada 29.augusta (Lieta Nr.3-12/0037-16) lēmumu, kur tiesa, izskatot pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei lietā ar /pers. BS/ un /pers. BT/, ir vērtējusi viņu kā patērētāju paskaidrojumus, t.sk. par apstākļiem, ka šķīrējtiesas atruna līgumā vērtējama kā netaisnīgs līguma noteikums, kas nav apspriests, ir konstatējusi, ka "... no minētajiem aizdevuma līguma nosacījumiem konstatējams, ka parādnieki aizdevumu saņēmuši savām personiskām vajadzībām un tādēļ atzīstami par patērētājiem atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta nosacījumiem. Saskaņā ar minētā likuma 8.panta pirmo daļu noslēgtie līgumi uzskatāmi par patērētāju kreditēšanas līgumiem un tiesiskās attiecības, kas izriet no šiem līgumiem ir pakļautas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma un citu patērētāju tiesības un intereses aizsargājošo normatīvo aktu prasībām.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 1.punktu par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms noteikums, kas izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādē un tiesā", un secinājusi, ka "... konkrētajā gadījumā parādniekiem nebija nekādu šķēršļu vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs savu interešu aizstāvībai. Pielīgtā izvēles tiesība par strīdus izšķiršanas vietu nekādā veidā neaprobežo kādas puses tiesības. Gadījumā, ja parādnieks pats izvēlējies savas subjektīvās tiesības neizlietot, nav pamata uzskatīt, ka kāds viņu būtu kavējis vai šādu iespēju liedzis". Valmieras rajona tiesa savā 2016.gada 29.augusta lēmumā parādnieku paustos argumentus, kas ir līdzīgi PTAC viedoklim, vērtējusi kā nepamatotus un juridiski nekorektus, par ko iespējams piemērot arī Civilprocesa likuma 73.pantā noteikto sodu – "... lai gan parādnieki savā paskaidrojumā ir pauduši nepamatotus argumentus un juridiski nekorekti pamatojuši savu maldību (pretēji faktiem, ko apstiprina pušu parakstītie līgumi), tomēr tiesnese neuzskata par nepieciešamu attiecībā uz parādniekiem piemērot Civilprocesa likuma 73. pantu ".

2) Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 6.jūlija lēmums (Lietas Nr.3-12/0025 Lietvedības Nr.CA-0296/16), kur Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, izskatījusi Altum blakus sūdzību par Rēzeknes tiesas tiesneša 2016.gada 26.maija lēmumu, kur atsaucoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma un Eiropas Kopienu Padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 92/13/EEK normām, bija atteikts izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei, ir konstatējusi, - "... Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka starp pusēm noslēgtais aizdevuma līgums un šķīrējtiesas klauzula ir pakļauti patērētāju tiesību tiesiskajam regulējumam, jo atbildētājs kā līguma subjekts Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir atzīstams par patērētāju, kā to pareizi ir secinājusi arī pirmās instances tiesa.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām, atzīstams, ka tiesai uzdots nepiemērot no patērētāju tiesību viedokļa netaisnīgus līguma noteikumus, uz ko ir norādījusi pirmās instances tiesa savā nolēmumā", un atzinusi –"... apelācijas instances tiesa atzīst arī to, ka starp pusēm noslēgtais līgums, acīmredzami, ir standartlīgums, tā teksts bijis iepriekš sagatavots un tādēļ juridiski uzskatāms, ka tā noteikumi nav savstarpēji apspriesti. Taču minētais pats par sevi nav pamats atzīt līguma noteikumu par netaisnīgu un spēkā neesošu, jo ir nepieciešams konstatēt, ka šis nosacījums pretēji labticīguma prasībām, rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līdzēju tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.

Taču pirmās instances tiesa savā nolēmumā formāli aprobežojas ar konstatējumu par netaisnīgiem līguma nosacījumiem, nesaistot tos ar labticīguma prasībām, kas rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līdzēju tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam".

Šeit, pievienojoties Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas viedoklim, to pašu var attiecināt uz PTAC viedokli, kas ir deklaratīvs un nepamatots. PTAC, kā jau ir to norādījuši, pretēji likumam un tiesu praksei, ar savu nepamatoti deklaratīvo viedokli, acīmredzami rada kaitējumu pašiem patērētājiem, kuri PTAC viedokli saprot, kā apstākli, ka parāds nav jāmaksā. Šķīrējtiesu kontrole ir koncentrēta izpildu raksta izsniegšanas stadijā vispārējās jurisdikcijas tiesā, bet PTAC grib nepamatoti sodīt personu, kuras rīcību vispārējās jurisdikcijas tiesa attiecībā uz patērētājiem atzīst par pareizu un patērētāju tiesības ievērojošu.

3) Rīgas rajona tiesas tiesneses 2016.gada 21.oktobra lēmums (Lieta Nr.3-12/0122/3), kur vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesnese izskatījusi un izvērtējusi parādnieces fiziskas personas kā patērētāja daudzos iebildumus, ir konstatējusi, ka "attiecībā uz parādnieces norādīto, ka pieteicējs ir pārkāpis

parādnieces patērētāja tiesības un pilsoniskās tiesības uz taisnīgu tiesu, tiesnese norāda, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 7.punktu par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms noteikums, kas paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā. Kā jau lēmumā tika konstatēts, aizdevuma līguma Nr. 62275/01 pielikuma Nr.1 VIII daļā pielīgušas, ka visas domstarpības, kas pusēm varētu rasties aizdevuma līguma sagatavošanas vai izpildes gaitā, risināmas pārrunu ceļā. Ja šādi nav iespējams panākt risinājumu, strīds izšķirams, pēc prasības pieteikuma iesniedzēja izvēles, LR tiesā vai Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā izskatīšanai viena šķīrējtiesneša sastāvā. Secīgi, parādnieces norādēm, ka pieteicējs pārkāpis parādniecēs kā patērētājas tiesības, nav pamata. Savukārt novērtējot parādnieces norādīto, ka pieteicējs pārkāpis parādnieces tiesības uz taisnīgu tiesu, tiesnese ņem vērā, ka Satversmē nostiprināto pamattiesību mērķis ir personas interešu aizsardzība un Satversmes tiesa atzinusi, ka brīva griba, kas šķīrējtiesas līguma noslēgšanas gadījumā izteikta civiltiesiska darījuma formā, ir adekvāts kritērijs pamattiesību ierobežojuma pieļaujamībai (Satversmes tiesas 2005.gada 17.janvāra spriedums lietā fr.2004-10-01), līdz ar to minētie parādnieces iebildumi nav pamatoti".

2016.gada 14.novembrī tiesā saņemts PTAC rakstveida paskaidrojums, kurā norādīts, ka analizējot Pieteikumā ietvertos argumentus Lēmuma atcelšanai, PTAC papildus Lēmumā minētajam paskaidro, ka pieņemot Lēmumu PTAC ir ievērojis tiesiskuma principa formālo un materiāltiesisko aspektu, jo rīkojies tiesību normās dotā pilnvarojuma ietvaros un, ierosinot administratīvo lietu par lēmuma patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai pārkāpšanu attiecībā pret Iesniedzēju, piešķirto publisko varu īstenojis atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim - patērētāju tiesību aizsardzībai. PTAC pieņemtajā Lēmumā ir sniegts racionāls nolēmuma pamatojums, ievērojot PTAC kompetenci regulējošos normatīvos aktus, uzraudzībā esošos normatīvos aktus un tajos noteiktos mērķus uzraudzības īstenošanai, kā arī veicis faktisko apstākļu analīzi kontekstā ar patērētāju tiesību nozares regulējumu.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu, PTAC, konstatējot patērētāju tiesību pārkāpumu, kas skar patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses) un var radīt zaudējumus vai kaitējumu patērētājiem, arī atsevišķam patērētājam, ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru uzdod ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt pārkāpumu un veikt noteiktas darbības tā ietekmes novēršanai, nosakot termiņu šo darbību izpildei. Attiecībā uz tiem gadījumiem, kad patērētāju kolektīvo interešu pārkāpums ietver netaisnīgus līguma noteikumus, PTAC dotas konkrētas pilnvaras (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta ceturtās daļas 6.punkts) - pieprasīt, lai līguma noteikumi tiktu grozīti vai pārtraukti pildīt, (*sk., Vītoliņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati. Apgāds Zvaigzne ABC, 2015., 348.lpp.*).

Tādējādi PTAC, veicot patērētāju kolektīvo un individuālo tiesību aizsardzību, 2009.gada 12.februārī pieņēma Lēmumu Nr.9-Ig, un, konstatējot, ka, Pieteicējs nepilda Lēmuma Nr.9-Ig nolemjošās daļas 1.punktā noteikto pienākumu, pieņēma Lēmumu. Lēmuma Nr.9-lg nolemjošās daļas 1.punktā PTAC Banka uzdeva pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā Lēmumā Nr.9-lg minētā līguma 1 II daļas 8.1 .punkta, līguma 2, līguma 3, līguma 4 un līguma 5 II daļas 82.punkta noteikums. No minētā izriet, ka attiecībā uz Banku tika izdots administratīvais akts (Lēmums Nr.9-lg) un ar to radītas attiecīgās tiesiskās sekas. Papildus PTAC norāda, ka, tā kā Lēmums Nr.9-lg pēc savas juridiskās nozīmes ir uzskatāms par patērētāju kolektīvo interešu lēmumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punkta izpratnē, tad līdz arto tajā Bankai uzliktais tiesiskais pienākums (šobrīd Pieteicējs) ir vērsts uz visu to patērētāju aizsardzību, ar kuriem noslēgtajos līgumos Banka (arī Pieteicējs) bija iekļāvusi Lēmumā Nr.9-lg konstatētos noteikta satura netaisnīgos līguma noteikumus.

Lēmumā PTAC ir uzsvēris, ka patērētāju kolektīvo interešu lēmumi attiecas ne tikai uz konkrētā administratīvā akta (Lēmuma) adresātu, bet arī uz trešajām personām, t.i., visiem patērētājiem, kurus ir skāris adresāta pieļautais patērētāju tiesību pārkāpums. Līdz ar to šādi PTAC izdotie lēmumi, tajā skaitā Lēmums Nr.9-lg, administratīvā procesa ietvaros būtu uzskatāmi par administratīvajiem aktiem ar plašu ietekmi. Vācijas administratīvo tiesību teorijā šādus administratīvos aktus sauc par administratīvajiem aktiem ar divkāršo ietekmi (*sk., Paine J.F. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas Administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu nama aģentūra. 2002., 130 - 132.lpp. Sk., arī Briede J. Administratīvais akts. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2003., 118. - 122.lpp.*)

Papildus vērš tiesas uzmanību uz Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2013.gada 9.augusta Sprieduma lietā Nr.420545011 motīvu daļā minēto, proti "(..) Tiesu kolēģija atzīst, ka, konstatējot patērētāju kolektīvo interešu pārkāpumu kontekstā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta ceturtās daļas 6.punktu, PTAC ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru pakalpojuma sniedzējam uzdod izbeigt pārkāpumu, pārtraucot pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos PTAC konstatētos netaisnīgos līguma noteikumus, kā arī veikt darbības tā ietekmes novēršanai, grozot līguma projektu un nosakot termiņu šo darbību izpildei. Savukārt ne Patērētāju tiesību aizsardzības likums, ne arī kādā citā normatīvajā aktā nav paredzēts, ka PTAC būtu tiesīgs iejaukties civiltiesiskajās attiecībās, pārkāpjot pušu privātās autonomijas principu, uzdodot grozīt noslēgtā līgumā ietverto punktu redakcijas vai paredzot precīzu līgumu punktu redakciju ar patērētājiem slēdzamajos līgumu projektos. (..) Lēmuma Nr.9-lg rezolutīvā dala nepārprotami ietver Bankai uzdoto pienākumu pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos līgumos tāda paša satura līguma noteikumus kā konkrētajā lietā, norādot konkrētas līguma sadaļas un punktus. Tas vērtējams kā patērētāju tiesību pārkāpums, kas skar patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses), un tas var radīt zaudējumus vai kaitējumu patērētājiem, arī atsevišķam patērētājam Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta izpratnē." Ņemot vērā Sprieduma lietā Nr.420545011 motīvu daļā norādīto, PTAC uzsver, ka Lēmums Nr.9-lg ir patērētāju kolektīvo interešu lēmums, kurā noteiktais tiesiskais pienākums attiecas uz Pieteicēju. Lēmuma Nr.9-lg kura mērķis ir nepieļaut Pieteicējam attiecībā pret jebkuru ar Pieteicēju tiesiskās attiecībās esošu patērētāju piemērot par netaisnīgiem atzītos līguma noteikumus, tostarp šķīrējtiesas klauzulu. Norāda, ka arī citā lietā tiesa ir norādījusi, ka "(..) Pretēji pirmās instances viedoklim tiesu kolēģija atzīst, ka gan Lēmuma Nr.9-lg saturs un forma, gan attiecīgajā lietā esošie materiāli liecina, ka PTAC Lēmumu Nr.9-lg ir pieņēmis patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai. Tāpat arī no Jelgavas tiesas 2011.gada 11.februāra lēmuma lietā Nr.3-12/0135 un 2011.gada 14.februāra lēmuma lietā Nr.3-2/0114 izriet, ka PTAC Lēmums Nr.9-Ig ir patērētāju kolektīvo interešu lēmums." (*sk., Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2013.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr. 104AA-0740-13/16 8.lpp.*).

Atsevišķi PTAC norāda, ka abās minētajās lietās Banka tika sodīta par identisku LAPK 175.^{9} pantā minēto pārkāpumu.

Ņemot vērā, ka Pieteikumā ietvertie argumenti ir tāda paša satura kā sūdzībā par Sākotnējā lēmuma atcelšanu, PTAC vērš tiesas uzmanību uz Lēmumā norādītajiem argumentiem un uzskata Pieteikumu ar tajā ietverto pamatojumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai par nepamatotu un lūdz tiesu Pieteikumu pilnībā noraidīt.

Motīvu daļa

Izvērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka Altum sūdzība ir noraidāma.

LAPK 244.pants nosaka, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

LAPK 243.panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras LAPK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

LAPK 243.panta piektā daļa paredz, kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. No minētā panta astotās daļas izriet, ka iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar LAPK 243.[1] pantu pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; personu liecības; eksperta atzinums; kompetentās institūcijas atzinums; dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; elektroniskie pierādījumi; procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; lietiskie pierādījumi.

Administratīvais sods Altum uzlikts par LAPK 175.[9]pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu.

LAPK 175.[9] pants nosaka, ka par personas rīcībā esošās informācijas nesniegšanu reklāmas vai patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzības iestādei pēc tās pieprasījuma noteiktā termiņā vai apjomā vai par nepatiesas informācijas sniegšanu, kā arī par uzraudzības iestādes likumīgo prasību vai lēmumu nepildīšanu,- uzliek naudas sodu fiziskajām personām līdz septiņsimt *euro*, bet juridiskajām personām - no septiņdesmit līdz četrpadsmit tūkstoš *euro*.

/pers. C0/ sūdzībā norādītos argumentus, ka Sākotnējā lēmumā ir nepamatoti norādīta tā pārsūdzības kārība PTAC direktoram, tiesa secina, ka saskaņā ar LAPK 215.[4]panta pirmo daļu PTAC izskata šā kodeksa 175.[9] pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas. LAPK 215.[4]panta otrā daļa nosaka, ka izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus PTAC vārdā ir tiesīgi PTAC direktors un viņa vietnieki, kā arī PTAC direktora pilnvarotas amatpersonas.

Kā redzams no lietas materiāliem Sākotnējo lēmumu ir pieņēmis PTAC Finanšu pakalpojumu uzraudzības daļas vadītājs /pers. A/.

Saskaņā ar LAPK 279.panta pirmo daļu administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto institūcijas (amatpersonas) lēmumu var pārsūdzēt augstākā iestādē persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, un cietušais, kā arī aizskartais mantas īpašnieks — daļā par savu mantu. Ja augstākas iestādes nav, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā.

LAPK 238.[1]panta ceturtā daļa nosaka, ka augstāka iestāde šā kodeksa izpratnē ir tās iestādes augstāka amatpersona, kuras kompetencē ir administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana.

Atbilstoši Nolikuma 1.punktam PTAC ir ekonomikas ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Nolikuma 5.punkts nosaka, ka PTAC darbu vada centra direktors. Centra direktors pilda Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktās tiešās pārvaldes iestādes vadītāja funkcijas, kā arī nosaka centra struktūru, katras struktūrvienības funkcijas un padotību. Nolikuma 9.punkts paredz, ka PTAC amatpersonu izdotos administratīvos aktus var apstrīdēt, iesniedzot centra direktoram attiecīgu iesniegumu. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta piektajā daļā sniegts termina "pārraudzība" definējums, tas ir, pārraudzība nozīmē augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības pārbaudīt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmuma tiesiskumu un atcelt prettiesisku lēmumu, kā arī prettiesiskas bezdarbības gadījumā dot rīkojumu pieņemt lēmumu.

Kā nepārprotami redzamas no Sākotnējā lēmuma, to ir pieņēmusi hierarhiski zemāka un PTAC vadītāja padotībā esoša amatpersona. Līdz ar ko, atbilstoši LAPK LAPK 238.[1]panta ceturtajai daļai un 279.panta pirmajai daļai, tiesa uzskata, ka gan Sākotnējā lēmumā ir pareizi norādītā tā pārsūdzēšanas kārtība, gan Lēmumu pieņēmusi amatpersona, kuras kompetencē ietilpst izskatīt sūdzību par administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto institūcijas (amatpersonas) lēmumu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 2.pants nosaka, ka šā likuma mērķis ir nodrošināt patērētājiem iespēju īstenot un aizsargāt savas likumīgās tiesības, kā arī aizsargāt patērētāju kolektīvās intereses.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto patērētāju tiesību aizsardzības uzraudzību un kontroli īsteno PTAC, citas kompetentas un pilnvarotas valsts iestādes sadarbībā ar pašvaldībām un patērētāju tiesību aizsardzības biedrībām.

Nolikuma 2.punkts nosaka, ka PTAC mērķis ir īstenot patērētāju tiesību un interešu aizsardzību, tirgus uzraudzību, kā arī bīstamo iekārtu un reglamentētās metroloģijas uzraudzību.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta septītā daļa nosaka, ka PTAC amatpersonu izvirzītās prasības un dotie norādījumi likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros katrā konkrētajā gadījumā ir saistoši ražotājam, pārdevējam un pakalpojuma sniedzējam.

2009.gada 12.februārī PTAC attiecībā pret Banku ir pieņēmis Lēmumu Nr.9-lg, kura rezolutīvās daļā 1.punktā uzdeva Bankai pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtajos Lēmumā Nr.9-lg norādītajos līgumos iekļauto šķirējtiesas klauzulu.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments savā 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SKA-59 atzinis, ka līgumiskās attiecības starp kredītiestādi un patērētāju finanšu jomā ir pakļautas patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam. Līdz ar to šādā līgumā iekļauta šķirējtiesas klauzula, ja tā nav apspriesta un tai nav tieši izteikta patērētāja piekrišana, atzīstama par netaisnīgu līguma nosacījumu.

Administratīvais sods par LAPK 175.[9] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu Altum uzlikts, konstatējot, ka Altum nav izpildījusi PTAC Lēmuma Nr.9-lg rezolutīvās daļā 1.punktā noteikto pienākumu.

/pers. C0/ sūdzībā norādīto, ka Lēmums Nr.9-lg ir pieņemts attiecībā pret konkrētiem iesniedzējiem PTAC, nevis attiecībā uz kolektīvām interesēm, tiesa nepiekrīt minētajam argumentam.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkts nosaka, ka patērētājs ir fiziskā persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties vai izmantot preci vai pakalpojumu nolūkam, kurš nav saistīts ar tās saimniecisko vai profesionālo darbību.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu ja konstatēts patērētāju tiesību pārkāpums, kas skar patērētāju grupas intereses (patērētāju kolektīvās intereses), un tas var radīt zaudējumus vai kaitējumu patērētājiem, arī atsevišķam patērētājam, PTAC, izvērtējis pārkāpuma raksturu un būtību, kā arī citus aspektus, ir tiesīgs pieņemt lēmumu, ar kuru uzdod ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt pārkāpumu un veikt noteiktas darbības tā ietekmes novēršanai, nosakot termiņu šo darbību izpildei.

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2013.gada 9.decembra spriedumā lietā CA-0361-13/11 ir norādījusi, ka PTAC Lēmumā Nr.9-lg ir atzīts, ka Bankas Aizdevuma līguma pielikumā Nr.1 ietvertais šķirējtiesas klauzulas 82.punkts ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu un pieteicējam ir uzdots pārtraukt pildīt tādu līguma noteikumu.

Nepamatots ir pieteicējas iebildums blakus sūdzībā, ka PTAC Lēmums Nr.9-lg nekādā veidā nav attiecināms uz šo lietu. Pretēji blakus sūdzībā norādītajam PTAC izvērtētie apstākļi ir līdzīgi gandrīz identiski izskatāmās lietas apstākļiem. Minētais lēmums pieņemts patērētāju noteikto interešu aizsardzībai, tādēļ, ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu, lēmums attiecas uz visiem patērētājiem, kas par tādiem uzskatāmi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē un kurus ir skāris vai varētu skart Bankas pieļautais patērētāju tiesību pārkāpums (*skat. Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 9.decembra spriedumu lietā CA-0361-13/11).*

Tiesa pievienojas minētajā nolēmumā izdarītajiem secinājumiem, ka Lēmumā Nr.9-lg pieņemts patērētāju noteikto interešu aizsardzībai, tādēļ, ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta astotās daļas 2.punktu, lēmums attiecas uz visiem patērētājiem, kas par tādiem uzskatāmi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē un Lēmumā secinātajam, ka patērētāju kolektīvo interešu lēmumi attiecas uz visiem patērētājiem, kurus ir skāris adresāta pieļautais patērētāju tiesību pārkāpums.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astoto daļu, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajai daļai pakalpojuma sniedzējs iepriekš sagatavotos līguma projektos nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

Tiesa piekrīt Lēmuma konstatētajam, ka Altum nebija tiesību piemērot Kredīta līgumā ietverto un ar Lēmumu Nr.9-lg par netaisnīgu atzīto šķīrējtiesas klauzulu. Kaut arī patērētājs ir parakstījis līgumu, Patērētāju tiesību aizsardzības likums paredz izņēmumu no vispārējiem līgumu slēgšanas noteikumiem. Parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi.

Tāpat tiesa pievienojas Lēmumā secinātajam, ka nav konstatējami kādi objektīvi apstākļi, kuru dēļ Altum nevarēja izpildīt Lēmumu Nr.9-lg. No lietas materiāliem konstatējams, ka Altum apzināti vērsās Šķīrējtiesā.

LAPK 289.[13] panta trešā daļa nosaka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Vērtējot sūdzībā norādītos argumentus, kas jau vērtēti Lēmumā, tiesa pilnībā pievienojas Lēmumā ietvertajai motivācijai un uzskata, ka Lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar ko nav nepieciešams vēlreiz atkārtot jau Lēmumā norādīto motivāciju. Tiesa secina, ka lietā ir pietiekami pierādījumu, kas apliecina, ka Altum darbībās ir saskatāms LAPK 175.[9]pantā paredzētais administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Vērtējot pārējos Altum sūdzībā norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka katru no tiem nav nepieciešams detalizēti argumentēt šajā nolēmumā, jo tiesas ieskatā, tie nav uzskatāmi par tik nozīmīgiem, kas varētu ietekmēt pieņemamo nolēmumu. Tiesu praksē minētais arguments tiek pamatots atsaucoties arī uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām. Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (sk., piem., 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90)). Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu) (*skat., piemēram, Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 19.septembra spriedumu lietā Nr.130058313, 2014.gada 29.septembra spriedumu lietā Nr.133064413*).

Saskaņā ar Latvijas APK 32.panta otro daļu, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Administratīvais sods Altum uzlikts 4000 *euro* apmērā, kas atbilst Latvijas APK 175.[9]panta noteiktajai sankcijai, kāda paredzēta juridiskām personām.

Ņemot vērā izdarītā pārkāpuma apstākļus, tiesa uzskata, ka sods ir piemērots pamatoti, ir pārkāpumam atbilstošs, samērīgs un atstājams spēkā.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir pamatots, tā atcelšanai nav iemeslu, bet Altum sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.[9], 243. - 244., 288., 289.[6], 289.[12], 289.[13]pantu tiesa

nosprieda

noraidīt akciju sabiedrības "/Nosaukums/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, sūdzību un **atstāt negrozītu** Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 29.aprīļa lēmumu Nr.6-apk.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Pilns spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā **2016.gada 13.decembrī**.

Tiesnese I.Millere